

รายงานการวิจัย

เรื่อง

วิจัยเชิงทดลองเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมาภิบาล

Experimental Research on 'Analysis of Geometry' of First Year Bachelor's
Degree Students at Dhurakijpundit University

โดย

เฉลิมสิน สิงห์สนอง

	516.30711 24347
51B0167209	
Title: วิจัยเชิงทดลองเรื่อง เรขาคณิตวิเคราะห์	
หอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยธรรมาภิบาล	

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธรรมาภิบาล

พ.ศ. 2541

ชื่อโครงการวิจัย วิจัยเชิงทดลองเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Experimental Research on "Analysis of Geometry" of Fit Year Bachelor's
Degree Students at Dhurakijpundit University

- ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภททั่วไป เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ต่อสถาบัน
ประจำปี 2540 ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 16 พฤษภาคม 2540 ถึง 16 พฤษภาคม 2541

ชื่อผู้วิจัย

นายเฉลิมสิน สิงห์สนอง

อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

หมายเลขโทรศัพท์ 9547300 ต่อ 105

ปีที่ทำการวิจัย

ปีการศึกษา 2540

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่
1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มเรียนที่สอนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทบทวน
ทวนกลุ่มเรียนที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน กับกลุ่มเรียนที่สอนโดยอาจารย์เป็นผู้
สอนและทบทวน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัว
ข้อเส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มที่เรียน
โดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ กลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น 95 %
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ
เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี กลุ่มที่เรียนด้วยอาจารย์
เป็นผู้สอนและทบทวนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนด้วย
อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนอยู่ 62.11 % อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ
เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี กลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบต่ำกว่ากลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนอยู่
90.03 % อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

0167209

26 มี.ค. 2541

Project Title : **Experimental** Research on "Analysis of Geometryⁿ of **First** Year Bachelor's Degree Students at **Dhurakijpundit** University

This **research** received a research fund categorized **general** research for **in** ructional development and beneficial to the **institution** in the year 1998 for the **research** period of on,,: **year** ; **started from** May 16, 1998 to May 16, 1999.

Name of Researcher : Mr. Chalerm sin Singsanong
Full - **time** lecturer, Faculty of Humanities
Dhurakijpundit University Tel. 9547300 Ext. 105

Year of Research : Academic year 1998

ABSTRAC

The purpose of this research was to compare **the** learning achievement of first year **Bachelor's** degree **accounting** students on **business mathematics** namely "Analysis of Geometry^m in **the topic** of straight line and parabola.

The **comparison** was **carried** out among the **group receiving** instruction by the teacher with **revision through** the aid of **computer** Lessons, the **group receiving instruction** and revision **through** computer lessons' aid, and the **group receiving instruction and revision** by the **teacher**.

The **results** of the study were as follows.

1. The **learning** achievement of first year **accounting students** on **business mathematics**, 'Analysis of geometryⁿ in the topic of straight **line** and parabola **between** the group receiving **instruction** by **the** teacher with revision **through** the aid of **computer lessons** and the **group** receiving **instruction** and revision **through computer lessons'** aid **received** the **mean scores** of the test **different from each** other with no **statistical** significant at 95% level of confidence.

2. The **learning** achievement of first year **accounting students** on **business** mathematics, "Analysis of geometryⁿ in the topic of **straight** line and parabola showed that **the** group receiving **instruction** and **revision** through computer **lessons'** aid received lower mean scores than the **group** receiving **instruction** and revision by the **teacher** by 62.1146 **with** statistical **significant** at 95% level of confidence.

3. The **learning achievement** of first year **accounting students** on **business** mathematics, "Analysis of geometryⁿ in the **topic** of straight **line** and parabola showed that the **group receiving instruction** and revision through computer lessons' aid **received** lower mean test scores than **the** **group receiving** instruction and revision by the **teacher** by 90.03% with statistical **significant** at 95% level of confidence

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยเชิงทดลองเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ได้รับเงินทุนอุดหนุนจาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ปีการศึกษา 2540 ทั้งนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ อีกทั้งได้รับการสนับสนุนในการทำวิจัยจากรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คือ ดร.สุนทรี ศาสตรสาระ และรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาและวางแผน

อีกทั้งยังได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและบุคคลหลายท่าน ตั้งแต่บุคลากรในศูนย์คอมพิวเตอร์ ที่อนุญาตให้ใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ซี 6 เป็นห้องทดลองในเชิงปฏิบัติการ สำหรับเก็บข้อมูล ดร.สุนทรี ศาสตรสาระ ที่ให้ความกรุณาตรวจดูต้นฉบับของเนื้อหา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการสอน ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

เฉลิมสิน

สิงห์สนอง

คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ
23 ธันวาคม 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของคอมพิวเตอร์	6
ชนิดของคอมพิวเตอร์	7
บทบาทของคอมพิวเตอร์ในวงการศึกษา	8
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	9
การเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน	13
การสร้างบทเรียนทางคอมพิวเตอร์	13
บทเรียนแบบโปรแกรม	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ตัวอย่างประชากร	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	33
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้ออภิปราย	38
ผลการวิจัย	38
อภิปรายผล	39

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปและข้อเสนอแนะ	42
สรุปผลการวิจัย	42
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	42
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	43
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	46
ภาคผนวก ก.	47
ภาคผนวก ข.	48
ภาคผนวก ค.	50
ภาคผนวก ง.	56

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	แสดงรูปแบบการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างง่าย	15
ภาพที่ 2	แสดงขั้นตอนการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	16
ภาพที่ 3	แผนภูมิวิธีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	17

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ธุรกิจระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและ ทบทวนกลุ่มที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนด้วยอาจารย์สอนกับกลุ่ม ที่อาจารย์สอนและทบทวน	38
ตารางที่ 2	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้วของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ธุรกิจระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและ ทบทวนกลุ่มที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนด้วยอาจารย์สอนกับ กลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวน โดยวิธีของ Scheffe'	39
ตารางภาคผนวก ข.1	ตารางวิเคราะห์จำนวนพฤติกรรมที่ต้องการวัด เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์	49
ตารางภาคผนวก ง.1	ผลการวิเคราะห์ดัชนีความยากและดัชนีอำนาจ จำแนกของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1	56
ตารางภาคผนวก ง.2	ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1	57
ตารางภาคผนวก ง.3	ผลการวิเคราะห์ดัชนีความยากและดัชนีอำนาจ จำแนกของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 2	59
ตารางภาคผนวก ง.4	ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 2	60
ตารางภาคผนวก ง.5	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ก่อนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง 1, กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มทดลอง 3	66
ตารางภาคผนวก ง.6	ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป	68

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ X

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญกับการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทั้งในทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยังเป็นรากฐานของวิทยาการหลาย ๆ สาขา ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ล้วนต้องอาศัยคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น ชูพิน พิพิธกุล (2530 ข : 23) กล่าวว่า “คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ทำให้คนมีเหตุผลและยังมีระเบียบใฝ่รู้ ทำให้เกิดจินตนาการทางความคิดของผู้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ได้อีกด้วย คณิตศาสตร์จึงเป็นรากฐานของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี” ลีริพร ทิพย์คง (2535 : 1) ได้กล่าวว่า “คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้โลกเจริญ เพราะจากการคิดค้นทางวิทยาศาสตร์ ต้องอาศัยความรู้ทางคณิตศาสตร์”

ดังนั้นการสอนคณิตศาสตร์จึงมีความจำเป็นมากที่สุดสำหรับเยาวชนในการพัฒนาสติปัญญา เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในวงการต่าง ๆ เช่น การแพทย์ การทหาร ธุรกิจ การค้า วิศวกรรม เศรษฐกิจ ตลอดจนการศึกษา ต้องอาศัยคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์มักจะมีประสบปัญหาแทบทุกระดับชั้น ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน หลักสูตร นักศึกษา และ สภาพแวดล้อมของการเรียน สาเหตุที่เกิดจากหลักสูตร เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน และปัญหาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์อันเนื่องมาจากตัวอาจารย์ ผู้สอน ใช้การบอก การอธิบาย มากกว่าที่จะให้นักศึกษาคิดเป็น อีกประการหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนคณิตศาสตร์ คือ อาจารย์ขาดการใช้สื่อการเรียนการสอน และนักศึกษาล้วนใหญ่ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ ไม่พยายามศึกษาหลักการทางคณิตศาสตร์ ทำให้คิดไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น ทำแบบฝึกหัดหรือทำการบ้านไม่ได้ ไม่สนใจและไม่ตั้งใจ จนทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และมีเจตคติไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์

จากคำกล่าวข้างต้น การที่นักศึกษาคิดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ไม่เป็นอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากเนื้อหาคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นนามธรรม ซึ่งยากแก่การเข้าใจ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรมมาอธิบายให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอาจารย์จะต้องฝึกหัดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ อาจารย์ควรเลือกวิธีการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา ต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะทันต่อการพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบัน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนอาจใช้ เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer assisted instruction) หรือ CAI ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของอาจารย์และที่สำคัญคือ ต้องพิจารณาถึงงบประมาณ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์เป็นไปได้ดีและมีประสิทธิภาพ

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องช่วยอาจารย์ในการสอน ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2527 : 41-42) ได้กล่าวถึงคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ว่า เป็นโปรแกรมการเรียนการสอนที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับที่อาจารย์สอน แต่แทนที่อาจารย์จะสอน

เนื้อหาด้วยตนเอง อาจารย์ก็บรรจุเนื้อหาเหล่านั้นไว้ในโปรแกรม และนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นผู้ถ่ายทอดแทนครู ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการเรียน โดยอาจใช้เวลาในการเรียนหรืออัตราการเรียน (learning rate) ในระดับที่แตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ตามความสามารถของแต่ละคน นอกจากนี้ สุนันท์ ปัทมาคม (2530 : 2) ได้กล่าวถึง ลักษณะของบทเรียนที่เรียนทางคอมพิวเตอร์ว่า มีลักษณะเป็นข้อความในกรอบแล้วมีคำถามท้ายกรอบ ผู้เรียนตอบคำถามโดยกดแป้นตัวอักษรบนเครื่องคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์จะตรวจและวิเคราะห์คำตอบ ผู้เรียนจะเรียนรู้ไปทีละขั้น จนมีความเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้แล้วจึงจะเรียนเรื่องต่อไป และ จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรณย์ (2513 : 19) ได้กล่าวว่า “วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะบทเรียนที่เรียนทางคอมพิวเตอร์” บทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ถูกพัฒนารูปแบบมาโดยตลอด ดังที่ นิพนธ์ ศุภปริดี (2531 : 5) ได้กล่าวว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพมากกว่าบทเรียนโปรแกรม คือ ผู้เรียนไม่สามารถแอบดูคำตอบ หรือ คำเฉลยได้เนื่องจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะซ่อนคำตอบไว้จนกว่าผู้เรียนจะปฏิบัติตามกิจกรรมในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำเร็จและคอมพิวเตอร์ยังให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ได้รวดเร็วทำให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนทันที” วสันต์ อติศัพท์ (2530 : 19) ได้กล่าวว่า คอมพิวเตอร์จะทำให้เกิดการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและยังสามารถเสนอเนื้อหาวิชาให้นักเรียนได้หลายรูปแบบ เช่น ตัวอักษรกราฟฟิก ภาพเคลื่อนไหวและมีเสียง หรือใช้ร่วมกับสิ่งอื่น ๆ ในลักษณะของสื่อประสม (multi-media) ได้อีกด้วย

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์สามารถสร้างในลักษณะต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ ถ้าใช้สอนให้เกิดความคิดรวบยอด หลักการ ข้อเท็จจริง ก็สร้างให้มีลำดับขั้นตอนเหมือนที่อาจารย์ทำการสอนในห้องเรียน บางครั้งก็สร้างเหมือนกับบทเรียนแบบโปรแกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง

ยุพิน และ อรพรรณ (2535 : 24-25) บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงจะบรรจุกรอบต่าง ๆ ไว้ เช่น กรอบสอน กรอบฝึก กรอบ ทบทวน กรอบทดสอบ ซึ่งกรอบทบทวนจะเป็นกรอบสรุปทบทวนมโนมติอีกครั้งหนึ่ง กรอบทดสอบก็เป็น กรอบวัดผลที่นักเรียนต้องรวบรวมความรู้ที่ได้จากกรอบอื่น ๆ ดังนั้น ถ้านำบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงมาสร้างเป็นบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงด้วยคอมพิวเตอร์ ก็สามารถนำบทเรียนดังกล่าวไปใช้ให้นักศึกษาศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนี้อาจใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์สำหรับ ทบทวนการเรียนการสอนได้ โดยอาจารย์สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงในลักษณะการทบทวน คือ สรุป สูตร หลักการ ข้อเท็จจริงก่อนแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงจูงใจในการทำวิจัยเชิงทดลองเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์” ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 กับกลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนตามปกติเป็นกลุ่มทดลองที่ 3 หรือ กลุ่มควบคุม เพื่อเป็นแนวทางในการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ✕

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มที่ เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับกลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ กลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนตามปกติ ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน กับ กลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนตามปกติ

สมมติฐานการวิจัย ✕

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนตามปกติ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน ต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนตามปกติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ✕

1. ได้บทเรียนที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน (C A I) วิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อเส้นตรงและพาราโบลาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
2. ได้บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับทบทวน เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อเส้นตรงและพาราโบลาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
3. เป็นแนวทางในการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาพัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจให้ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย ✕

1. กลุ่มประชากร เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ I สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541
2. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” จากเอกสารประกอบการสอนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ของมหาวิทยาลัยธุรกิจ
3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ได้แก่
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นกลุ่มทดลองที่ I กลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนตามปกติเป็นกลุ่มทดลองที่ 3 หรือ กลุ่มควบคุม
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อเส้นตรงและพาราโบลา
  - 3.3 ตัวแปรร่วม ได้แก่ คะแนนทดสอบก่อนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์”
  - 3.4 การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงเพศ อายุ สภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น ✕

1. กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มไม่เคยเรียน เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ตามหลักสูตร ระดับปริญญาตรี 4 ปี มาก่อน
2. คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ถือว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มตัวอย่างได้ทำการทดสอบและตอบอย่างเต็มความสามารถ

นิยามศัพท์

กลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง กลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนที่อาจารย์สอนตามกระบวนการเรียนการสอนปกติ และใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทบทวน

กลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน หมายถึง กลุ่มที่เรียนด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสำหรับการเรียนและทบทวนที่เขียนเป็นบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง

กลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน หมายถึง กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติและอาจารย์เป็นผู้ทบทวน

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 หมายถึง นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 สาขา
การบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อเส้นตรงและพาราโลา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากการ
เรียนการสอนสิ้นสุดลงแล้ว

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของคอมพิวเตอร์
2. ชนิดของคอมพิวเตอร์
3. บทบาทของคอมพิวเตอร์ในวงการศึกษา
4. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  - 4.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  - 4.2 ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  - 4.3 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
5. การเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน
6. การสร้างบทเรียนทางคอมพิวเตอร์
7. บทเรียนโปรแกรม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของคอมพิวเตอร์

ยุพิน ไทยรัตนานนท์ (2527 : 16) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ว่า “คอมพิวเตอร์ คือ เครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจัดการกับสัญลักษณ์ (symbol) ต่าง ๆ ด้วยความเร็วสูง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนของโปรแกรม”

วิสุทธิ เจริญศิริวัฒน์ (2527 : 10) กล่าวถึงความหมายของคอมพิวเตอร์ว่า “คอมพิวเตอร์ หมายถึงสมองกลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรับคำสั่ง ข่าวสารหรือข้อมูลที่เราย้ายทอดได้ เก็บคำสั่ง ข่าวสารหรือข้อมูลเหล่านั้นไว้ในหน่วยความจำ ทั้งยังสามารถทำการประมวลผลโดยการคำนวณ หรือเปลี่ยนแปลงข่าวสาร (ข้อมูล) ตามคำสั่งที่ให้ไว้ แล้วแสดงผลที่ได้จากการประมวลผลออกมาให้ในลักษณะต่าง ๆ aiu ก็ต้องการได้อย่างรวดเร็ว”

วิชารามณ์ สุริยาภิวัฒน์ (2528 : 2) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ว่า “คอมพิวเตอร์ คือ เครื่องมือที่ทันสมัยที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ช่วยทำงานที่สลับซับซ้อนหรืองานที่มีปริมาณมาก ๆ ให้เสร็จด้วยความถูกต้องภายในระยะเวลาอันสั้น”

พรชัย จิตต์พาณิชย์ (2529 : 24) ได้กล่าวถึงคอมพิวเตอร์ว่า “คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรที่ใช้ในการจัดการสัญลักษณ์ตามคำสั่งแบบเรียงลำดับของตรรกหรือการคำนวณทางคณิตศาสตร์ของข้อมูลคำสั่งที่ใช้ง่าย ตัวคำสั่งต้องแปลงโดยการนำมาแทนที่เดิม หรือดัดแปลงโดยเครื่องจักร ตามผลลัพธ์ในระหว่างการทำงาน”

ทักษิณา สวานานนท์ (2531 : 25) ได้ให้ความหมายว่า “คอมพิวเตอร์ คือ เครื่องจักรกลคำนวณชนิดหนึ่งทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจำข้อมูลและคำสั่งได้ โดยนำไปเก็บไว้ในหน่วยความจำก่อน หลังจากนั้นก็จะปฏิบัติตามคำสั่งได้เอง ไม่ว่าคำสั่งนั้นจะสลับซับซ้อนหรือยากเพียงใด เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานแตกต่างกับเครื่องคำนวณธรรมดา ก็คือ สามารถทำตามคำสั่งในหน่วยความจำได้เอง

อัตโนมัติ ไม่ต้องคอยกดแป้นให้ บวก ลบ คูณ หาร อยู่ทุกระยะเหมือนเครื่องคำนวณธรรมดา นอกจากนั้นมนุษย์ยังสามารถพัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันให้สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยอัตราความเร็วสูงมาก เครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ หน่วยรับข้อมูล (input unit) หน่วยประมวลผลกลาง (central processing) และ หน่วยแสดงผล (output unit)

ศิริภทรา เหมือนมาลัย (2532 : 1) กล่าวว่า “เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรับคำสั่งและเก็บข้อมูลเพื่อทำการประมวลผลจนได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการอย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและแม่นยำ”

จากที่มีผู้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ไว้หลายท่าน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คอมพิวเตอร์ คือ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรับและจดจำคำสั่ง รวมทั้งข้อมูลที่สลับซับซ้อนและมีปริมาณมาก ๆ ได้ ประมวลผลและแสดงผลออกมาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. ชนิดของคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์ที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน สามารถแยกประเภทของคอมพิวเตอร์ได้หลายวิธี เช่น จำแนกตามลักษณะข้อมูลนำเข้า และจำแนกตามขนาด แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะการจำแนกตามขนาด

ศิริภทรา เหมือนมาลัย (2532 : 5-6) ได้จำแนกคอมพิวเตอร์ตามขนาดไว้ดังนี้

1. ซุปเปอร์คอมพิวเตอร์ (super computer) เป็นคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่สุด ทำงานรวดเร็วที่สุด ราคาแพงที่สุด ซึ่งจะใช้กับงานสำคัญ ๆ เช่น เครื่อง CRAY-1 , CYBER 205 เป็นต้น
2. เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ (mainframe computer) เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ทำงานรวดเร็ว ประสิทธิภาพในการทำงานสูงใช้กับงานใหญ่ ๆ หรือธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น IBM 370, NCR 8400, SUN 5000 เป็นต้น
3. มินิคอมพิวเตอร์ (mini computer) มีขนาดระบบเล็กกว่าและความสามารถในการทำงานน้อยกว่าคอมพิวเตอร์ขนาดเมนเฟรม เหมาะกับงานหรือธุรกิจที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก เช่น IBM 5100, WANG 220 เป็นต้น
4. ไมโครคอมพิวเตอร์ (micro computer) เป็นคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่สุดใช้พื้นที่ติดตั้งน้อย เหมาะสมกับงานธุรกิจขนาดเล็ก หรืองานส่วนตัวจึงอาจใช้เป็นคอมพิวเตอร์ภายในบ้าน เช่น IBM-PC , APPLE เป็นต้น

ในปัจจุบันเครื่องคอมพิวเตอร์ถูกใช้งานในหลาย ๆ ด้าน และสถานที่หลายแห่งที่ใช้คอมพิวเตอร์ทำงานต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา ห้างสรรพสินค้า ธนาคาร กรมขนส่ง กรมตำรวจ กระทรวงศึกษาธิการ บริษัท หรือครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องมาจากราคาของคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันถูกลงมาก โดยเฉพาะเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานส่วนบุคคลมีราคาถูกมาก จึงเปิดโอกาสให้บุคคลทุกวงการได้ใช้คอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะในวงการศึกษที่สามารถนำคอมพิวเตอร์มาใช้สำหรับพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษานักเรียน เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น

3. บทบาทของคอมพิวเตอร์ในวงการศึกษา

สถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ในระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ได้บรรจุวิชาคอมพิวเตอร์ไว้ในหลักสูตรการสอน ทำให้ในปัจจุบันตามสถานบันได้เปิดสอนและใช้คอมพิวเตอร์กันเกือบทุกแห่งและใช้คอมพิวเตอร์ทำงานต่างๆ แต่ความจริงเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มีการพัฒนาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน แต่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ไม่ได้ให้ความสนใจอย่างจริงจัง เพราะคอมพิวเตอร์ในอดีตค่อนข้างมีราคาแพง แต่ในปัจจุบันพบว่า เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์มีราคาถูกลง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่แพ้เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ ใช้งานง่าย เคลื่อนย้ายสะดวก และยังมีโปรแกรมสำเร็จรูปออกมาให้ใช้มากมาย จึงทำให้ไมโครคอมพิวเตอร์เป็นที่สนใจของบุคคลในวงการศึกษา โดยเฉพาะในวงการศึกษา มากขึ้น

ไพโรจน์ ศรีธนากุล (2521 : 67-68) ได้กล่าวถึงการนำไมโครคอมพิวเตอร์ไปใช้งานในโรงเรียน คือ

1. ใช้ศึกษาวิทยาการทางคอมพิวเตอร์ เรียนรู้ทฤษฎีการทำงานและการใช้งานโดยการใช้โปรแกรมควบคุม เพื่อรับรู้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทั้งในด้านการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ ศัพท์ทางคอมพิวเตอร์ ภาษาคอมพิวเตอร์ การป้อนโปรแกรม การอ่านผลจากไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อเข้าใจ และสามารถอยู่ในสังคมที่ประกอบด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีผลกระทบต่อกิจการต่างๆ ตลอดจนเศรษฐกิจส่วนตัวและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เสริมความสามารถในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยนักเรียนสามารถสร้างเสริมความรู้และทักษะจนสามารถทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้
3. ใช้คอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการ จำลองสถานการณ์เพื่อช่วยในการเรียนคณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์
4. ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการแก้ปัญหาหรือทำโจทย์ในวิชาต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ นักเรียน นักศึกษา สามารถฝึกความรู้และทดสอบความรู้จากโจทย์แบบฝึกหัดและเฉลยจำนวนมากที่คอมพิวเตอร์เก็บไว้
5. ใช้คอมพิวเตอร์เสริมสร้างศิลปะและดนตรี โดยอาศัยโปรแกรมกราฟฟิกสร้างสรรค์รูปภาพและเพลงให้นักเรียน นักศึกษา ฝึกและทดลอง ทำให้เกิดสนิมทัศนคติที่ดีต่อศิลปะและดนตรี นอกจากนี้ยังอาจใช้เกมคอมพิวเตอร์สร้างการคิดแบบตรรกได้
6. ใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์เสริมสำหรับการศึกษาด้วยตนเองหรือปรับปรุงการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ชุดการสอนสำเร็จรูปบนคอมพิวเตอร์
7. ใช้คอมพิวเตอร์บริหารการสอน เก็บข้อมูลและผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษา ทำให้ครู อาจารย์ สามารถติดตามนักเรียน นักศึกษา เป็นรายบุคคลได้ รวมทั้งสามารถนำมาช่วยในการเลือกและจัดอันดับเนื้อหาวิชาและเลือกยุทธวิธีสอน
8. ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานข้อมูลสำหรับงานบริหาร งานทะเบียนงานบัญชีของสถาบันการ innm และ เป็นอุปกรณ์สาธิตงานบัญชีและงานสำนักงาน งานวิจัย

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การนำไมโครคอมพิวเตอร์ไปใช้ในกิจการของสถาบันการศึกษาและการใช้คอมพิวเตอร์ในด้าน การเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ

4. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผดุง อารยะวิญญู (2527 : 41-42) ได้ให้ความหมายคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ดังนี้ “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องช่วยครู อาจารย์ ในการเรียน การสอน ซึ่งโปรแกรมการเรียนการสอนจะบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับที่ครู อาจารย์ สอน นักเรียน นักศึกษา สามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน จึงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยตัวเอง โดยใช้ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องถ่ายทอดวิชาแทน ครู อาจารย์”

ทักษิณา สวานานนท์ (2531 : 206) กล่าวว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำ คอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน การทบทวน การทำแบบฝึกหัดหรือการวัดผล”

ชนิษฐา ชานนท์ (2532 : 7) ได้กล่าวว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำ คอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน โดยที่เนื้อหาวิชา แบบฝึกหัด และ การทดสอบจะถูก พัฒนาขึ้นในรูปของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมักเรียกว่า Course ware ผู้เรียนจะเรียนบทเรียนจาก คอมพิวเตอร์ โดยคอมพิวเตอร์จะสามารถเสนอเนื้อหาวิชา ซึ่งอาจจะเป็นทั้งในรูปตัวหนังสือและกราฟฟิก สามารถถามคำถาม รับคำตอบจากผู้เรียน ตรวจสอบคำตอบและแสดงผลการเรียนรู้ในรูปของข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ให้แก่ผู้เรียน”

Prenis (1977 : 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยการสอนเป็น คอมพิวเตอร์ที่ช่วยทำให้นักเรียนเรียนรู้รายวิชา เบื้องต้นขั้นตอนที่มีการเรียนการสอนที่ขึ้นอยู่กับคำตอบของ นักเรียนนั้น คอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่ถามคำถามให้ คอมพิวเตอร์สามารถย้อนกลับไปสู่รายละเอียดที่ ผ่านมาแล้วได้ หรือสามารถให้การฝึกฝนซ้ำให้แก่ นักเรียน นักศึกษาได้”

Spencer (1997 : 50) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยการสอนเป็นการใช้ คอมพิวเตอร์ให้เป็นกระบวนการเรียนการสอนส่วนบุคคล โดยให้ลำดับขั้นตอนของการเรียนการสอนแก่นัก เรียนภายใต้การควบคุมของคอมพิวเตอร์ อัตราความก้าวหน้าในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับตัวของนักเรียน นัก ศึกษาเอง คอมพิวเตอร์ช่วยการสอนสามารถตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล ของนักเรียน นัก ศึกษาแต่ละคนได้”

Sippl (1981 : 77) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การ ประยุกต์ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้นำมาช่วยในการเรียนของนักเรียน การประยุกต์นี้เป็นการโต้ตอบ ระหว่างนักเรียนและขั้นตอนคำสั่งของคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะสามารถบอกที่บกพร่องของนักเรียนได้เมื่อกระทำ ผิดพลาด”

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด อาจกล่าวสรุปได้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำ คอมพิวเตอร์มาช่วยครู อาจารย์ ในการเรียนการสอน โดยคอมพิวเตอร์จะเป็นเครื่องมือช่วยอธิบายเนื้อหา ทบทวน ให้กับนักเรียนแทนครู อาจารย์ หรือให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด รวมทั้งบันทึกข้อผิดพลาดของนัก

เรียนและนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไข และการเรียนวิธีนี้ ยังช่วยสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อีกด้วย

4.2 ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

มีนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้ ยีน ภูววรรณ (2529 : 1-11) ทักซิณา สวานานนท์ (2531 : 216-220) และ ชนิษฐา ชานนท์ (2532 : 7-13) ได้แบ่งรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. การฝึกและปฏิบัติ (drill and practice) เป็นแบบที่สอนเสริมเพื่อทบทวนความจำ และฝึกทักษะในเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว โดยเสนอสิ่งเร้าในรูปของคำถาม ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองหรือตอบคำถาม และสามารถชั่งข้อผิดพลาดของคำตอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาคิดแก้ไขได้อย่างถูกต้อง ควรให้การเสริมแรงอย่างเหมาะสมสำหรับคำตอบที่ถูกและผิด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปคำถามและปัญหาเองได้ หรือย้อนไปทบทวนคำสั่งในการใช้บทเรียน หรือหยุดบทเรียน และกลับมาทำต่อที่จุดที่ต้องการได้และสามารถควบคุมอัตราความเร็วในรูปของเกมการแข่งขัน และการใช้กราฟฟิค เสียงและสี เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกหัด
2. การสอนเฉพาะรายบุคคล (tutorials) เป็นแบบโปรแกรมสำเร็จรูปที่ควรมีการเสนอโดยใช้กราฟฟิค และเสียงประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาใหม่และมีลำดับขั้นตอนในการนำเสนออย่างรัดกุม มีคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เพิ่งเสนอไป และจากคำตอบของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาต่อไปหรือทบทวนหรือซ่อมเสริมเนื้อหาใหม่นั้น ควรจะมีความสามารถบันทึกชื่อ คะแนน และ เวลาของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน และทั้งขั้นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแทนครู อาจารย์ จะใช้สอนเสริมให้แก่ผู้เรียนสติปัญญาเลิศหรือผู้เรียนที่ขาดเรียน โดยครูควรดูแลอย่างใกล้ชิดด้วย เพราะครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน ไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์สอนแทนครูได้ทั้งหมด
3. เกมการสอน (instructional game) เป็นการสอนเนื้อหาวิชาในรูปแบบของเกม โดยทั่วไปลักษณะของเกมจะมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน เมื่อจบเกมก็จะมีผู้ชนะและผู้แพ้ มักออกแบบเพื่อให้ทั้งความรู้และความบันเทิงแก่ผู้เรียน เนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถเสนอภาพกราฟฟิคที่มีสีสันสวยงาม และมีเสียงประกอบได้ จึงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้และควรมีระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อมิให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย หรือ ไม่เกิดความท้อแท้ เกมมี 2 ประเภท คือ เกมการแข่งขัน มองแต่ชัยชนะ สอนให้เป็นตัวของตัวเอง อาจพบความสำเร็จ และเกมความร่วมมือ เป็นการแก้ปัญหาทากลุ่มการทำงานเป็นทีม
4. การจำลองสถานการณ์ (simulation) เป็นการจำลองสถานการณ์จริงโดยเสนอสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ ตัดสินใจจากข้อมูลที่จัดให้ โดยใช้ความคิด

หรือเหตุผลของผู้เรียนเอง เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น ๆ และใช้ฝึกในสิ่งที่ไม้อาจฝึกด้วยของจริงได้ เพราะค่าใช้จ่ายสูง หรือ เสี่ยงอันตรายเกินไป
ความสำเร็จของการจำลองขึ้นอยู่กับว่า สามารถจำลองสภาพจริงได้มากน้อยเพียงใด ผู้สร้างต้องอาศัยการคาดคะเนในการตอบสนองในรูปแบบต่าง ๆ จากผู้เรียน จึงต้องใช้เวลามาก และต้องมีทักษะในการเขียนโปรแกรมระดับสูง การจำลองสถานการณ์มี 3 ลักษณะ คือ

- 4.1 การจำลองสภาพการทำงาน(task performance simulation) เช่น การจำลองสถานการณ์การบิน การขับรถ
- 4.2 สภาพแบบจำลองระบบ (system modeling simulation) เช่น การจำลองระดับการจราจรแบบเดินรถทางเดียวว่าจะมีปัญหาใด ก่อนลงมือทำบนถนนจริง
- 4.3 การจำลองสภาพแบบประสบการณ์ (experience encounter) เช่น การจำลองให้ผู้ฝึกงานได้ลองทำงานบางอย่าง หรือ ตัดสินใจบางเรื่อง การทำจริง ๆ ยังไม่เกิด แต่ผู้เรียนจะได้เรียนจากการจำลองสภาพว่า ประสบการณ์ของตนเป็นอย่างไร ถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้น

5. การแก้ปัญหา (Problem solving) เป็นการเสนอปัญหาให้แก่ผู้เรียนและผู้เรียนจะต้องแก้ปัญหาที่นั้น ๆ โดยเน้นกระบวนการคิดให้ระดับที่สูงกว่าในเรื่องของกระบวนการใช้เหตุผลเพื่อเสริมและขยายความคิดรวบยอด ครู อาจารย์ควรวางโจทย์ปัญหาหลาย ๆ แบบ ที่มีลักษณะท้าทายความสามารถมาให้ให้นักเรียน นักศึกษาวิเคราะห์ เพื่อวางแผนการเขียนโปรแกรมสำหรับการสั่งงานคอมพิวเตอร์

6. การทดสอบ (Testing) การใช้ CAI มักจะต้องรวมการทดสอบเป็นวัตถุประสงค์สัมฤทธิ์ของผู้เรียนไปด้วย โดยผู้ทำจะต้องคำนึงถึงหลักต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 6.1 การสร้างข้อสอบ
- 6.2 การจัดการสอบ
- 6.3 การตรวจให้คะแนน
- 6.4 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
- 6.5 การสร้างคลังข้อสอบ และการจัดให้ผู้สอบสุ่มเลือกข้อสอบเองได้

4.3 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักการศึกษาหลายท่าน เช่น นิพนธ์ ศุภปริติ (2531 : 42) ศิริพร สาเกตทอง (2527 : 22) Hall (1982 : 362) Liu (1975 : 1441-A) ได้วิจัยศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการ พอสรุปได้ คือ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนตามเอกัตภาพ
2. มีการป้อนกลับทันที ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวไม่เบื่อหน่าย
3. ผู้เรียนไม่สามารถแอบพลิกดูคำตอบได้ก่อน จึงเป็นการบังคับผู้เรียนให้เรียนจริง ๆ ก่อนที่จะผ่านบทเรียนนั้นไป
4. ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนที่เคยเรียนในห้วงเรียน

5. สามารถประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยอัตโนมัติ
6. ฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล เพราะต้องคอยแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา
  7. ผู้เรียนสามารถเรียนตามลำพังด้วยตนเองได้
  8. ทำให้เกิดความแม่นยำในวิชาที่เรียนอ่อน
9. ช่วยให้ผู้เรียนคงไว้ซึ่งพฤติกรรมการเรียนได้นาน
10. เป็นการสร้างนิสัยรับผิดชอบให้เกิดในตัวผู้เรียน เพราะไม่เป็นการบังคับผู้เรียนให้เรียนแต่เป็นการเสริมแรงอย่างเหมาะสม
11. มีเกณฑ์การปฏิบัติโดยเฉพาะ
12. ผู้เรียนจะเรียนเป็นขั้นตอนทีละน้อย จากง่ายไปหายาก
13. ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

นิพนธ์ สุขปรีดี (2531 : 24-25) กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ในแง่การเรียนการสอนไว้ คือ

1. คอมพิวเตอร์สามารถทำให้เด็กเรียนได้เป็นรายบุคคล (computer can individualize instruction) จะทำให้มีการสนองความต้องการของเด็กแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ว่านักเรียนเก่ง ปานกลางหรืออ่อน ก็จะสามารถเรียนได้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของตนเอง
2. คอมพิวเตอร์สามารถบริหารการสอน (computer can manage instruction) คอมพิวเตอร์สามารถบริหารการสอนได้อย่างดี เพราะว่า คอมพิวเตอร์สามารถตั้งจุดมุ่งหมาย aims สอน ทำการทดสอบ วิเคราะห์ผล ดูความก้าวหน้าของนักเรียนตามระยะเวลา เก็บข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งสามารถเรียกมาดูได้เมื่อต้องการ และทำรายงานผลได้อย่างรวดเร็วไม่เสียเวลา การทำรายงานผลก็สามารถทำได้เป็นรายบุคคล โดยไม่ต้องเป็นผู้เขียนชื่อนักเรียนทุกคนเอง แต่สามารถใช้คอมพิวเตอร์เป็นมือที่สามได้ และตัวครูเองก็มีเวลาจะคิดและสอนให้เกิดผลดีต่อไป
3. คอมพิวเตอร์สามารถสอนความคิดรวบยอด (computer can perform calculation) คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่มีความสามารถในการคำนวณได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นคอมพิวเตอร์สามารถจำลองสถานการณ์การเรียนได้ (computer can simulation student learning) เนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถทำเสียง สี รูปภาพ หรือ กราฟ ตลอดจนมีเกมคอมพิวเตอร์ จึงทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือในการแข่งขันกับคอมพิวเตอร์

Hall (1982 : 362) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อครูผู้สอนไว้ คือ

1. ลดชั่วโมงสอนเพื่อจะได้ปรับปรุงการสอน
2. ลดเวลาที่จะต้องติดต่อกับผู้เรียน
3. มีเวลาศึกษาดำรง งานวิจัย และพัฒนาความสามารถให้มากยิ่งขึ้น
4. ช่วยสอนในชั้นเรียน สำหรับผู้ที่มีงานสอนมาก โดยการเปลี่ยนจากการฝึกทักษะในห้องเรียน มาใช้ระบบคอมพิวเตอร์แทน

5. ให้โอกาสในการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับหลักสูตรและวัสดุเพื่อการศึกษา
  6. เพิ่มวิชาสอนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามความต้องการของนักเรียน
  7. ช่วยพัฒนาทางวิชาการ
8. ช่วยให้มีเวลาสำหรับตรวจสอบและพัฒนาหลักสูตรหลัก วิชาการ
9. ช่วยเพิ่มวัตถุประสงค์ของการสอนได้เท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น การฝึกหัดดนตรี จัดนิทรรศการ งานกราฟฟิก ช่วยแก้ไขปัญหาของผู้เรียนเกี่ยวกับสถาบันฯ ธุรกรรม

5. การเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน

ผดุง อารยะวิญญู (2527 : 64-70) กล่าวถึงหลักการเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความเหมาะสมในด้านเนื้อหา ควรจะได้พิจารณาให้เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความยากง่าย ความถูกต้องของเนื้อหาและเน้นวัตถุประสงค์ให้เด่นชัดว่าต้องการฝึกทักษะด้านใด เช่น สอนทักษะใหม่หรือทบทวน นอกจากนี้ เนื้อหาควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและควรเป็นตัวอย่งการปลูกฝังค่านิยมที่ดี
2. ความสะดวกในการใช้ ลักษณะของโปรแกรมที่ดีควรมีค่าชี้แจงอย่างละเอียดและชัดเจน มีคำแนะนำว่าผู้เรียนจะต้องปฏิบัติอย่างไรเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น มีคู่มือในการใช้ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรม ควรมีวิธีให้ผู้เรียนสามารถกลับไปยังส่วนของโปรแกรมที่ต้องการได้
3. ความเหมาะสมเกี่ยวกับนักเรียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นควรเป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้น่าสนใจสนุกสนาน โปรแกรมที่ใช้จะต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อน เนื้อหาและกิจกรรมต้องจัดไว้อย่างเป็นระบบ ไม่ควรใช้เวลานานเกินไปและโปรแกรมนั้นจะต้องช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้

6. การสร้างบทเรียนทางคอมพิวเตอร์

ผดุง อารยะวิญญู (2527 : 64-69) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะต้องดูความเหมาะสมหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1. ความเหมาะสมในด้านเนื้อหา

- 1.1 เนื้อหาควรเหมาะสมกับชั้นเรียนและวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน พัฒนาการและการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงสามารถเรียนรู้และเข้าใจโปรแกรมที่เขียนขึ้นได้ ในขณะที่เดียวกับผู้

เรียนที่มีสติปัญญาต่ำอาจเห็นว่าโปรแกรมเดียวกันยากเกินกว่าที่ตนจะเข้าใจ และเรียนได้ ดังนั้นการเลือกเรียนหรือผลิตซอฟต์แวร์ จึงควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 ความถูกต้องของเนื้อหา

- 1.3 เนื้อหาควรเป็นตัวอย่างในการปลูกฝังค่านิยมที่ดี
- 1.4 ควรมียุทธประสงค์ที่เด่นชัด
- 1.5 เนื้อหาควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

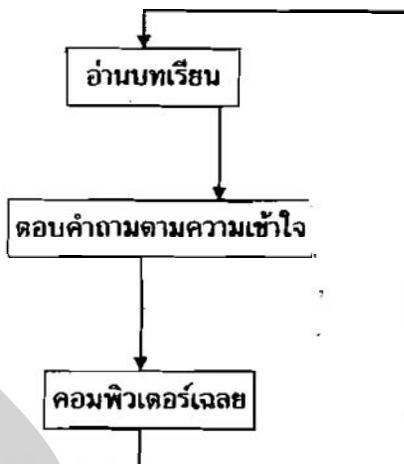
2. ความสะดวกในการใช้

- 2.1 มีคำชี้แจงภายในโปรแกรมโดยละเอียดชัดเจน
- 2.2 มีคำแนะนำหากผู้เรียนป้อนข้อมูลผิด
- 2.3 มีคู่มือในการใช้
- 2.4 ไม่หยุดชะงักบ่อย ๆ อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้เรียนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนโดยเคร่งครัดหรือกดปุ่มผิด ซึ่งอาจทำให้โปรแกรมหยุดชะงัก โปรแกรมที่ดีควรมีรายการที่หลีกเลี่ยงการหยุดชะงักให้มากที่สุด

3. ความเหมาะสมเกี่ยวกับผู้เรียน

- 3.1 ควรเป็นโปรแกรมที่น่าสนใจสำหรับผู้เรียน โปรแกรมที่ดีนั้นควรสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักจิตวิทยาและการเรียนรู้ของเด็ก มีการจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้ไว้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ
- 3.2 ควรเป็นโปรแกรมที่ใช้ง่ายไม่มีขั้นตอนยุ่งยากสลับซับซ้อนในการดำเนินการ และเป็นโปรแกรมที่เขียนไว้อย่างรัดกุม
- 3.3 ควรเป็นโปรแกรมที่ทำให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้เรียนพอสมควร
- 3.4 ควรเป็นโปรแกรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งทราบได้โดยการให้ทำแบบฝึกหัดหลังจากการเรียนโปรแกรมได้สิ้นสุดลง

สืบ ภูววรรณ (2528 : 33-34) ได้กล่าวถึงการสร้างบทเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ว่า โดยทั่วไปการสร้างบทเรียนมักจะตั้งให้ครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบบทเรียน ครูผู้สอนสามารถนำเอาโปรแกรมสร้างบทเรียนมาใช้ในการสร้างบทเรียนเองได้ รูปแบบการสร้างบทเรียนที่ได้ทดลองแล้วแบบง่าย ได้แก่รูปแบบการกำหนดบทเรียนตายตัว ดังภาพที่ 1

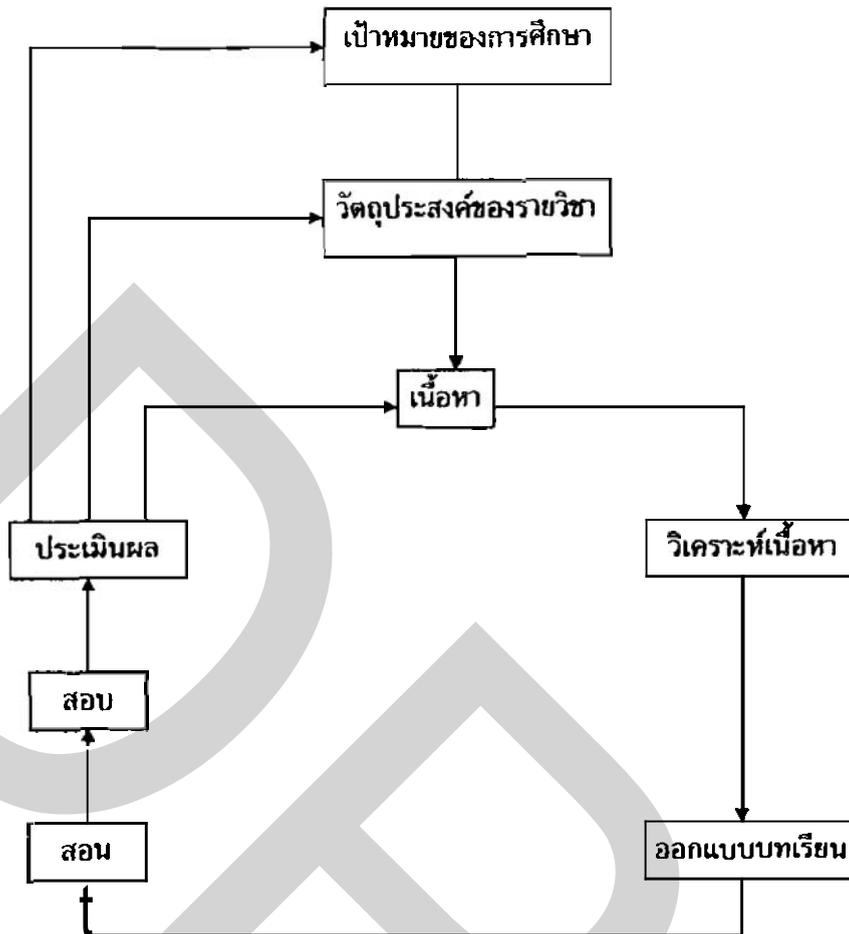
ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างง่าย

รูปแบบดังกล่าวเขียนเป็นโครงสร้างตามลำดับได้ดังนี้

1. แสดงบทเรียนบนจอภาพเป็นหน้า ๆ
2. แสดงคำถามบนจอภาพ
3. รอให้ผู้อ่านตอบคำถาม
4. หากตอบถูกจะแสดงความยินดีแล้วไปทำลำดับต่อไป
5. หากตอบผิดจะแสดงความเสียใจแล้วบอกให้กลับไปอ่านข้อความใหม่ แล้วตอบใหม่ ถ้าตอบอีกครั้งหนึ่งไม่ถูกจะเฉลย
6. แสดงบทเรียนต่อไป

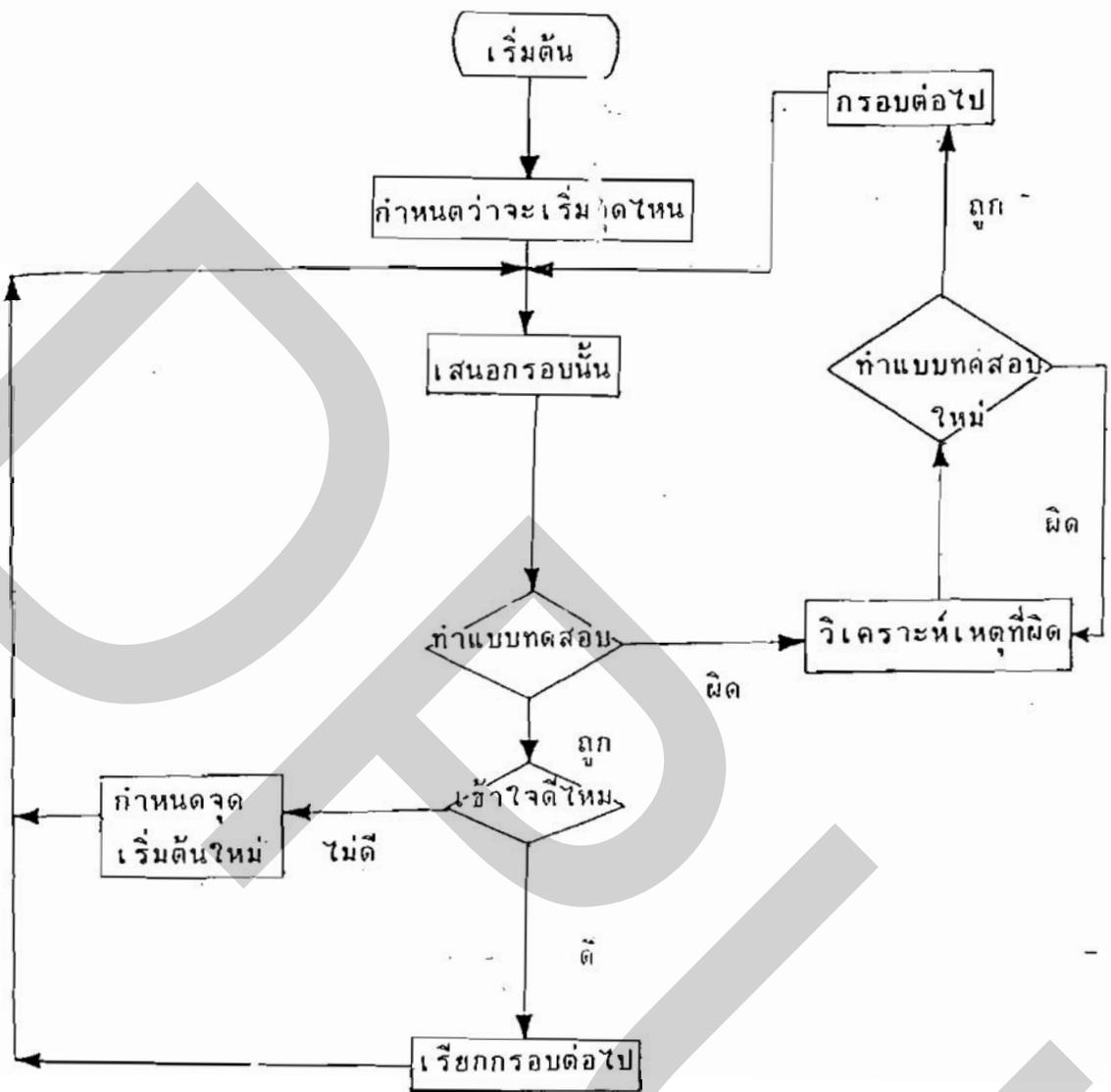
ทฤษฎี: สวานานนท์ (2531 : 65-66) กล่าวถึง วิธีการสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือ CAI ไว้ว่า

จะต้องได้รับความร่วมมือจากนักคอมพิวเตอร์ นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญของสาขาวิชาที่จะทำ โดยกำหนดเป้าหมายของการศึกษาวัตถุประสงค์ของรายวิชา และขอบเขตของเนื้อหา จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหา ออกแบบบทเรียน โดยจัดให้มีระบบการสอน การสอบ และการประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ดังภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือ CAI

เมื่อผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชา กำหนดขอบเขตเนื้อหาให้แล้ว นักการศึกษา ก็จะต้องช่วยแบ่งเนื้อหา นั้นออกเป็น ส่วน ๆ โดยจัดทำเป็นรูปของบทเรียนโปรแกรม คือแบ่งออกเป็นกรอบ ๆ กำหนดให้มีการเสนอ กรอบที่ระกรอบตามด้วยแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ มีการอธิบายคำตอบที่ผิด และวิเคราะห์คำตอบที่ผิด นั้น ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนภูมิวิธีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

7. บทเรียนแบบโปรแกรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2516 : 20) กล่าวถึง ความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรมว่า “บทเรียนแบบโปรแกรม คือ บทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง ได้รับความรู้ตามความสามารถของตน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ จากง่ายไปยาก ในแต่ละส่วนจะบรรจุเนื้อหาแล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ซึ่งนักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้ทันทีว่าถูกหรือผิด และเมื่อนักเรียนจบแล้วจะได้ความรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สร้างกำหนด”

ลัดดา ศุภปริดี (2522 : 24) ได้กล่าวถึงความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรมว่า “แบบเรียนแบบโปรแกรม คือ หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่จัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ด้วยการจัดเตรียมทุกสิ่งทุกอย่างในการเรียนการสอนไว้อย่างพร้อมมูลตั้งแต่จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรม การวัดผลและประเมินผล ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างจะถูกจัดรายการ ไว้ให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง อัตราการเรียนรู้อาจเป็นไปตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ลักษณะของประสบการณ์ที่จัดคำนึงถึงหลักสำคัญของการเรียนการสอนแบบโปรแกรม คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างจริงจัง ให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนด้วยตนเองทันที ให้ได้รับการเสริมแรงเป็นระยะ ๆ และเนื้อหาต้องแบ่งเป็นตอน ๆ จากง่ายไปยาก”

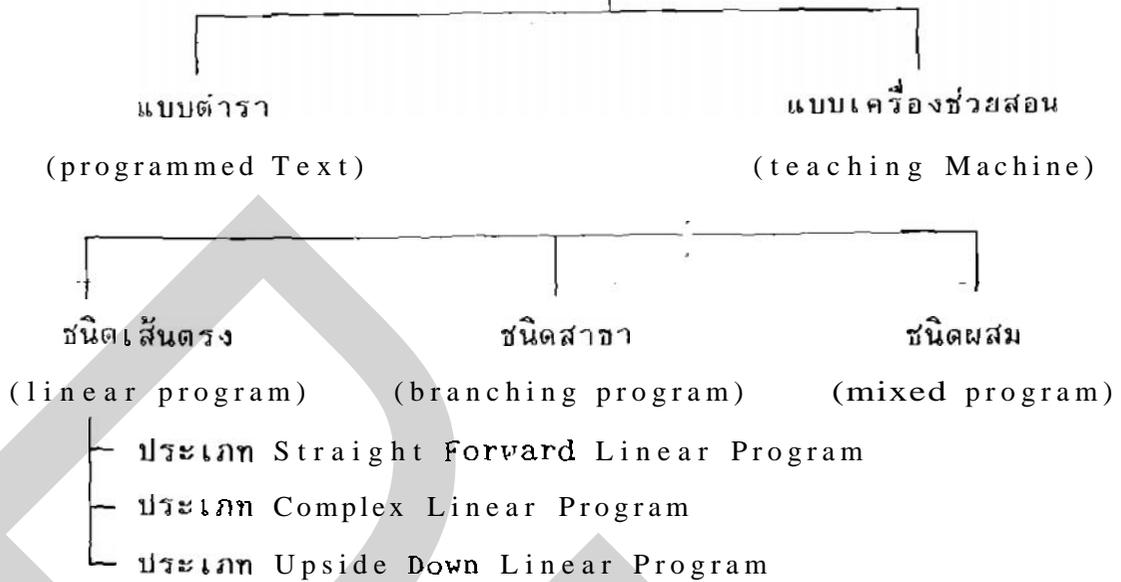
ยุพิน พิพิธกุล อารพวรรณ ต้นบรรจง (2535 : 21) ได้ให้ความหมายบทเรียนแบบโปรแกรมว่า “เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองและก้าวขึ้นไปตามความสามารถของ ตน เนื้อหาจะถูกแบ่งออกเป็นส่วนย่อยและเป็นขั้น ๆ จากง่ายไปสู่ยาก กรอบที่เขียนต่อเนื่องกันนั้นจะต้องคำนึงถึงวิธีการสอน ที่จะให้นักเรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง แต่ละกรอบจะมีคำถามและเฉลยไว้ เมื่อจบ บทเรียนจะได้รับความรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้”

จากความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรมห้ดังกล่าว จึงสรุปความหมายของบทเรียนแบบโปรแกรมได้ดังนี้ คือ บทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง เนื้อหาวิชาถูกแบ่งออกเป็น ส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ โดยแต่ละกรอบจะบรรจุเนื้อหาหรือคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ กรอบต่าง ๆ จะเรียงลำดับจากง่ายไปหายากเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทุก ๆ กรอบจะมีคำถามและเฉลยไว้ เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วนักเรียนจะได้รับความรู้ตามจุดประสงค์และได้เรียนตามความสามารถ

ชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม

ยุพิน พิพิธกุล (2530 ข : 22) ได้แบ่งชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม ดังแผนภูมิ

แผนภูมิ แสดงชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม
แบบเรียนแบบโปรแกรม

จากแผนผังข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเฉพาะบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง ประเภท Straight Forward Linear Program ซึ่งนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง เป็นบทเรียนที่จัดเรียงจากหน่วยย่อยที่ง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องเริ่มจากหน่วยแรกจนถึงหน่วยสุดท้ายของบทเรียน จะข้ามหน่วยหนึ่งหน่วยใดไม่ได้ บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงประเภท Straight Forward Linear Program คือ โปรแกรมที่มีการเรียงข้อความตามลำดับในหน้าเดียวกัน ตัวคำถามจะมีที่ว่างเว้นไว้ให้เติมคำตอบ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบ ส่วนเฉลยอาจอยู่ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านบน หรือ ด้านล่างก็ได้ แต่ต้องอยู่ในหน้าเดียวกันกับคำตอบ ที่นิยมมักจะทำเฉลยคำตอบไว้ด้านหลังของข้อถัดไป

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง

ยูพิน พิพิธกุล (2530 ช : 22) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวิธีการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมชนิด เส้นตรงประเภท Straight Forward Linear Program ไว้ดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าต้องการให้ผู้เรียนทราบเรื่องอะไรบ้างในบทเรียนนั้น และผู้เรียนสามารถจะแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างไร
2. เลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ แบ่งเนื้อหานั้นออกเป็นส่วนย่อย จากง่ายไปสู่ยาก หรือเรียงลำดับให้สัมพันธ์กัน
3. สร้างกรอบ โดยคำนึงถึงวิธีสอนด้วย
  - 3.1 กรอบสอนหรือกรอบตั้งต้น (Set frame) คือ กรอบที่ให้ความรู้แก่นักเรียน อาจจะมีค่าตามเดียวกับความรู้ที่ให้นักเรียนตอบ การเขียนกรอบนี้สำคัญมาก จะต้องคำนึง ถึงวิธีสอนด้วย โดยมีกรอบที่แสดงการนำเข้าสู่บทเรียนและกรอบที่แสดงถึงขั้นสอน กรอบขั้น สอนนี้ควรจะพยายามให้นักเรียนค้นพบคำตอบ ถ้าใช้วิธีสอนแบบอุปนัยอาจจะมีตัวอย่างหลายตัวอย่างในกรอบนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตเห็นรูปแบบ และสามารถสรุปได้ ไม่จำเป็นว่า ในหนึ่งกรอบจะต้องมีค่าตามเดียว ส่วนมากนิยมเขียนแบบบอก เช่น บอกนิยามหรือสูตร แล้วจึงให้ตัวอย่าง ถ้าต้องการให้ผู้เรียนค่อย ๆ fa ควรจะเขียนกรอบชนิดที่ให้ผู้เรียนค่อย ๆ ได้ ความคิดจากกรอบที่ต่อเนื่องหลาย ๆ กรอบนั้นไปที่ละน้อย จนกระทั่งสรุปได้
  - 3.2 กรอบฝึกหัด (practice frame) เมื่อผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาหรือสรุปสูตร กฎ นิยามได้แล้วก็ลงให้ผู้เรียนฝึกทำ โดยอาศัยความรู้ที่ได้รับมาแล้วจากกรอบสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น
  - 3.3 กรอบทบทวน (revised frame) เป็นกรอบที่สรุป ทบทวนมโนคติอีกครั้งหนึ่ง ควรจะได้สรุปไปเป็นตอน ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจแล้วจึงสรุปรวบยอด
  - 3.4 กรอบทดสอบหรือกรอบส่งท้าย (testing frame) เป็นกรอบวัดผลที่นักเรียนจะต้องรวบรวมความรู้ที่ได้จากกรอบต้น ๆ

เทคนิคการเขียนกรอบ

Dewal (1963 : 29) การเขียนกรอบนั้นเป็นงานด้านเทคนิคที่ยากและต้องใช้เวลา มาก บุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการเขียนกรอบมาก่อน จะมีความเห็นพ้องกันว่า ชั้นที่ยากมากที่สุด ในกระบวนการทั้งหมดก็คือ การลงมือเขียนกรอบนี้เอง

7thomas (1964 : 66) กรอบของบทเรียนแบบโปรแกรม ควรมีลักษณะดังนี้

1. ในกรอบหนึ่ง ๆ จะมีเนื้อหาวิชาซึ่งแบ่งเป็นหน่วยย่อยเล็ก ๆ ที่จะนำไปเกิด ความรู้ความเข้าใจในหน่วยย่อยที่อยู่ในกรอบถัดไป

2. เนื้อหา และคำอธิบายนั้นจะต้องดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
3. จะต้องหาทางทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
  4. การเขียนเนื้อหาในแต่ละกรอบควรให้พลาตฟิงไปถึงกรอบที่ผู้เรียนได้
Inm มาก่อนแล้ว เพื่อเป็นการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนแล้วไปในตัว
5. ให้ทราบคำตอบที่ถูกต้อง ทันที เพื่อเป็นการเสริมแรง

เนื้อหาของบทเรียนในแต่ละกรอบ ต้องเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษา และ
การใช้ภาษา หากจะต้องใช้คำศัพท์ควรเป็นคำศัพท์ที่เหมาะสมกับพื้นฐานและอายุของผู้เรียน เนื้อเรื่องจะ
ต้องถูกต้องตามหลักวิชา และมีความต่อเนื่องในแต่ละกรอบ

กรอบบางกรอบอาจไม่ต้องการคำตอบ เช่น การแนะนำบทเรียนหรือวิธีทำบทเรียน หรือ
อธิบายเนื้อหา ที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับกรอบต่อไป โดยยังไม่ต้องการคำตอบก็ได้

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ชุกรี ยินดีตระกูล (2527 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบค้นพบกับแบบบอก
ให้รู้ โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกัน โดยคัดเลือกจากระดับคะแนน
คณิตศาสตร์ของผลการสอบประจำภาคของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
จำนวน 72 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบค้น
พบและแบบบอกให้รู้ แตกต่างกัน โดยในกลุ่มสูง นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบค้นพบมีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบบอกให้รู้ และในกลุ่มต่ำนักเรียนที่เรียนโดย
วิธีสอนแบบบอกให้รู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบค้นพบ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิรัช กล้าหาญ (2529 : 41-49) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทดลองใช้ไมโครคอมพิวเตอร์สอน
ซ่อมเสริมคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การทดสอบผลการเรียน โดย
จัดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน กลุ่มทดลองสอนซ่อมเสริมโดยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มควบคุม
สอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยทำการวิจัยเป็นระยะเวลา 5 วัน ๆ ละ 30 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องการคูณ แผนการสอนเป็น ราย
บุคคล แบบฝึกหัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบทดสอบวินิจฉัยวิชาคณิตศาสตร์และแบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงขึ้นและผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่จำนวนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิชุลาวณิชย์ พัทธ์ผล (2529 : 71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่สอนซ่อมเสริมโดยครูกับกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน กลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่สอนซ่อมเสริมโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มควบคุมที่สอนซ่อมเสริมโดยครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง "ภาคตัดกรวย" คู่มือการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริม บันทึกการสอนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนซ่อมเสริมกลุ่มละ 8 คาบ ๆ ละ 50 นาที ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากการสอนซ่อมเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยครูกับกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

มะลิ จุลวงษ์ (2530 : 72-74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 126 ที่เรียนซ่อมเสริมจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่สอบได้คะแนนต่ำกว่าจุดตัดที่ใช้เกณฑ์ 50 ในแต่ละโดเมน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและครูเป็นผู้สอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิทักษ์ แสงผล (2531 : 48-52) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์ในวิชาคณิตศาสตร์ ค 102 เรื่องร้อยละ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์ กรุงเทพฯ จำนวน 40 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง แล้วแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน หลังจากนั้นนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนเรื่องร้อยละตามปกติแล้วทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้แบบทดสอบที่ 1 เพื่อเก็บคะแนนก่อนทำการทดลองของทั้งสองกลุ่ม หลังจากนั้นให้กลุ่มทดลองเรียนเพิ่มเติมโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์ กลุ่มควบคุมใช้การทบทวนด้วยตนเองตามปกติ แล้วจึงทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ข้อสอบฉบับที่ 2 และให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ได้บทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ในวิชาคณิตศาสตร์ ค 102 เรื่อง ร้อยละ ที่นักเรียนสามารถนำไปศึกษาด้วยตนเอง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง หลังจากที่ได้เรียนเพิ่มเติมโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์สูงกว่าก่อนการเรียนเพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับกลุ่มควบคุมที่ทำการ

ทบทวนเองตามปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ค 102 ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. นักเรียนกลุ่มที่เรียนเพิ่มเติมโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์ มีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียนเพิ่มเติม โดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์

คำรงค์ ตาแจ่ม (2531 : 32-34) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่มีเกมประกอบเนื้อหา กับไม่มีเกมประกอบเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน ให้กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ไม่มีเกมประกอบในเนื้อหาของบทเรียนและกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีเกมประกอบในเนื้อหาของบทเรียน หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที พบว่าผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีเกมประกอบในเนื้อหาของบทเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ไม่มีเกมประกอบเนื้อหาของบทเรียน

ฝนทิพย์ อมาตยกุล (2531 : 49-51) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน โดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดุสิต วัน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และกลุ่มควบคุม duu ด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0-05

--

นุชน้อย กิจทรัพย์ไพบลีย์ (2532 : 30-32) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบอธิบายและไม่อธิบายคำตอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 ให้กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบอธิบายคำตอบ กลุ่มที่ 2 เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบไม่อธิบายคำตอบ หลังจากการเรียนจบบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที และพบว่า ผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบไม่อธิบายคำตอบ สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแบบอธิบายคำตอบ

กำพล ดำรงค์วงศ์ (2528 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนด้านพุทธิพิสัยในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 3 จากวิธีใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2 วิธี" ใช้ตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน กลุ่มหนึ่งเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอิสระ อีกกลุ่มหนึ่งแบบมีครูชี้แนะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการ

ศึกษาเรื่องจุด เส้นตรงและแบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรม

พลรัตน์ ลัชณียนาวัน (2514 : 43-44) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การทดลองสอนพีชคณิตโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป” โดยผู้วิจัยได้นำบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาพีชคณิตเบื้องต้น ซึ่งจัดทำโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มาทดลองเปรียบเทียบกับการสอนของครูตามปกติในห้องเรียนซึ่งใช้แบบเรียนพีชคณิตของกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง และโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนละ 60 คน แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเรียนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม อีกกลุ่มหนึ่งเรียนโดยใช้ครูสอนตามปกติซึ่งใช้วิธีบรรยายและมีหนังสือพีชคณิตของกระทรวงศึกษาธิการประกอบ ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 15 ชั่วโมง ผลปรากฏว่า การสอนพีชคณิตเบื้องต้น การบวก ลบ คูณ หาร นิพจน์ พีชคณิต โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอนได้ผลดีกว่าการสอนของครูซึ่งใช้วิธีสอนแบบบรรยาย

สมวงษ์ ทวีทรัพย์เจริญ (2519 : 32-33) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง เซต ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ” ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สองกลุ่ม ๆ ละ 35 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มควบคุมได้รับการสอนปกติ ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 9 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องเซต แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมและนักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

มานะ เอกจริยวงศ์ (2520 : 39-41) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสถิติของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. โดยใช้วิธีสอนแบบธรรมดากับวิธีสอนที่ใช้บทเรียนโปรแกรม” ตัวอย่างประชากรจำนวน 90 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน ใช้วิธีสอน 3 แบบ คือ วิธีสอนที่ใช้บทเรียนแบบโปรแกรมและมีครูควบคุม วิธีสอนที่ใช้บทเรียนแบบโปรแกรมโดยไม่มีครูควบคุม และวิธีสอนแบบธรรมดา ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 11 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกัน 2 ฉบับ แบบทดสอบฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถในการคิดคำนวณ ส่วนแบบทดสอบฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบที่วัดความคิดรวบยอด ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการใช้วิธีสอนทั้ง 3 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

บุพพรรณ จาริยานิช (2528 : 44-47) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ 4 ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ” ใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน 64 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง 33 คน ซึ่งศึกษาด้วยตนเองจากบทเรียนแบบโปรแกรมเป็นกลุ่มควบคุม 3 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้

งานวิจัยต่างประเทศ

Robert L. Merritt (1982:34-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้และไม่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในโรงเรียนขนาดกลาง” ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชายหญิงเกรด 6 เกรด 7 จำนวน 144 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่เรียนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ โดยศึกษาตัวแปรดังต่อไปนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ ความคิดรวบยอดของตนเอง ความวิตกกังวล ทักษะคิดต่อครู ทักษะคิดต่อโรงเรียน การวิจัยนี้มี ศึกษาคความแตกต่างตามเกรดและเพศ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในด้านการอ่านและวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนหญิงเกรด 6 และนักเรียนชายหญิงเกรด 7 มีความคิดรวบยอดด้วยตนเอง ความวิตกกังวล ทักษะคิดที่มีต่อครูและโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ในตัวแปรนี้ นักเรียนชายเกรด 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Robert Lloyd Davidson (1985:110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในระดับ 9 , 10 , 11 และ 12 แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 36 คน และกลุ่มทดลอง 18 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยครูประจำวิชาคนเดียวกัน ทั้งนี้เนื้อหาบทเรียนที่ใช้ในการวิจัยคือบทเรียนคณิตศาสตร์บทที่ 1 ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 13 สัปดาห์ หลังจากนั้นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการทดสอบหลังการเรียน แบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ฉบับเดียวกัน ผลการวิจัยปรากฏว่าจะแนมผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Larry Glen Zumer (1985:135) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินเกี่ยวกับผลของการเรียนเป็นคู่ของนักเรียนในการเรียนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์” ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับ 3 และ 4 ที่เข้าเรียนในภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปีการศึกษา 1984 จำนวน 275 คน แบ่งตัวอย่างประชากรเป็น 3 กลุ่ม fa กลุ่มที่ 1 นักเรียนทำงานและฝึกปฏิบัติโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะ 2 คนต่อ 1 เครื่อง กลุ่มที่ 2 นักเรียนทำงานและฝึกปฏิบัติโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะ 1 คนต่อ 1 เครื่อง กลุ่มที่ 3 นักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนตามปกติและฝึกปฏิบัติบนกระดาษฝึกหัด ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 15 นาทีต่อวัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบทักษะพื้นฐานจำนวน 2 ฉบับ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบทัศนคติทางด้านคณิตศาสตร์ของแซนด์แมน (The Sandman Mathematics Attitude Inventory) ที่ใช้วัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า จะแนมผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ฝึกปฏิบัติโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะ 2 คน ต่อ 1 เครื่อง สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะแนมผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ฝึกปฏิบัติโดยใช้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะ 1 คนต่อ 1 เครื่องและกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะ 2 คน ต่อ 1 เครื่อง ไม่

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มตัวอย่างที่เรียนเป็นคู่มมีความกังวลใจและความเข้าใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนคนเดียวบนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

Shirley Anne Wilson (1985 : 145) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “โครงสร้างของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและการนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนซ่อมเสริมวิชาพีชคณิตในระดับวิทยาลัย” เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการศึกษา 6 โปรแกรม ที่ได้รับการพัฒนาสำหรับการนำมาใช้สอนซ่อมเสริมวิชาพีชคณิตในระดับวิทยาลัย ซึ่งโครงการสร้างของแต่ละบทสอนประกอบด้วยโมดูล และแบบฝึกหัดที่คัดเลือกแล้ว การแสดงภาพบนจอภาพ คำสั่งคอมพิวเตอร์ที่จำเป็น ต่อจากนั้นบทเรียนต่าง ๆ จะได้รับการทดสอบ แกะไขข้อผิดพลาดที่พบและปรับปรุงใหม่เมื่อจำเป็น ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนผู้ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับเรื่องอันดับของการดำเนินการ (Order of Operations) และเรื่องปัญหาการใช้คำ (Word Problems) สามารถผ่านบทเรียนต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันได้อย่างรวดเร็วและทำคะแนนสอบไล่ในส่วนเนื้อหานี้ได้สูงกว่านักเรียนผู้ไม่ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
2. นักเรียนผู้ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เรื่อง การดำเนินการกับเลขจำนวนเต็ม (Operations with Integers) และเรื่องการถอดสัญลักษณ์กลุ่ม (Removing Grouping Symbols) สามารถผ่านการทดสอบประจำบทได้ง่ายกว่านักเรียนผู้ไม่ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนผู้ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เรื่องเลขชี้กำลัง (Exponents) และเรื่องการแยกตัวประกอบกำลังสอง (Factoring Quadratics) กับนักเรียนผู้ไม่ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

Noel Chales Johnson (1986 : 201) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์สอนมโนคติทางสถิติ” ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสองกลุ่ม ๆ ละ 165 คน กลุ่มหนึ่งเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อีกกลุ่มหนึ่ง ครูสอนตามปกติ ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 7 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องสถิติ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนของกลุ่มซึ่งได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งเป็นภาพกราฟิก เคลื่อนไหว กับคะแนนของกลุ่มซึ่งได้รับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.038

Pam Trim (1986 : 76) ได้ทำการวิจัยในโรงเรียน Asbury Park ประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีจุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อทำการปรับปรุงทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ โดยใช้ประโยชน์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ งานวิจัยนี้ได้รับการยกย่องเป็นงานวิจัยตัวอย่างด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการศึกษาจาก The United States Department of Education's National Diffusion Network (NDN) เนื้อหาที่จัดทำโปรแกรมการศึกษา คือ พีชคณิต เรขาคณิต แคลคูลัส และ คณิตศาสตร์ประยุกต์ ใช้บนเครื่อง APPLE และ TRS-80 จากผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการศึกษาดังกล่าวประสบความสำเร็จในการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน จนทำให้โปรแกรมการศึกษาดังกล่าวเป็นที่แพร่หลายในโรงเรียนถึง 800 แห่ง ใน 50 รัฐของสหรัฐอเมริกา

Die Lind Darling (1986 : 82) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน กลุ่มอ่อน จำนวน 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละเท่า ๆ กัน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการทดสอบก่อนและหลังการฝึกด้วยแบบทดสอบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ฉบับเดียวกัน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า ในจำนวน 10 ทักษะที่ทดสอบกลุ่มทดลองทำคะแนนได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ 1 ทักษะ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญ 6 ทักษะ ต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญ 3 ทักษะ สรุปได้ว่าการฝึกทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ระหว่างกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อฝึกทักษะและกลุ่มที่ฝึกปฏิบัติโดยใช้กิจกรรมให้ผลที่ไม่แตกต่างกัน

Franke (1988) ได้ประเมินผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 7 การศึกษาครั้งแรก พบว่ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนเฉลี่ยในการทดสอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเล็กน้อย ส่วนการศึกษาครั้งที่สอง พบว่ากลุ่มทดลองไม่ได้พัฒนาไปมากกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องจากในการศึกษาครั้งแรก นักเรียนในกลุ่มทดลองไม่สามารถที่จะเรียน ในขณะที่การศึกษครั้งที่สอง นักเรียนที่ถูกกำหนดให้เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลจากการวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นว่าความตั้งใจของนักเรียนที่จะใช้คอมพิวเตอร์ สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และวิธีการนำเสนอของบทเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถจะส่งผลต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศปรากฏว่า การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนการสอนทั้งแบบมีเสียงสัญญาณในการเสริมแรงและไม่มีเสียงสัญญาณในการเสริมแรง แบบไม่มีข้อมูลป้อนกลับและมีข้อมูลป้อนกลับแบบอธิบายคำตอบ กับ มีข้อมูลป้อนกลับแบบไม่อธิบายคำตอบ และจำนวนคนในการใช้คอมพิวเตอร์ระหว่าง 2 คน ต่อ 1 เครื่อง กับ 1 คน ต่อ 1 เครื่อง รวมทั้งวิธีการสอนแบบค้นพบ แบบบอกการสอนแบบปกติและการเรียนด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่ _____ ะเทศเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรม

Cavin Greatsinger (1986 : 87-90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการทดลองบทเรียนแบบโปรแกรมในการหารเศษส่วน" ตัวอย่างประชากรนักเรียนเกรด 6 จากโรงเรียนต่าง ๆ ในมลรัฐโคโลราโด รวม 6 โรงเรียน ๆ ละ 2 ห้อง โดยแต่ละห้องเรียนจะให้ห้องหนึ่งเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม อีกห้องหนึ่งให้เรียนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงเรื่องการหารเศษส่วน แบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนทั้งสองแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Jhon Howard McHancy (1970 : 4877- A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทดลองใช้ชุดโปรแกรมการสอนสถิติด้านธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยโอเบิร์น" ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน 6 ห้องเรียน ๆ ละ 30 คน เนื้อหาที่ใช้สอนคือสถิติ สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม 3 ห้อง และอีก 3 ห้อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สอนแบบ อธิบายและแสดงเหตุผล ผู้วิจัยได้เสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ตัวอย่าง ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง ประชากร

1. ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 105 คน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และ กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1 หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่เรียนโดยอาจารย์สอนและทบทวนโดยใช้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 30 คน

กลุ่มทดลองที่ 2 หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่เรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน จำนวน 30 คน

กลุ่มทดลองที่ 3 หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่เรียนโดยอาจารย์สอนและทบทวนตามปกติ จำนวน 45 คน ใช้เป็นกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ununisaan แบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.1 ผู้วิจัยสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยสร้างเพื่อสอนตามลำดับขั้นตอนใน แผนการสอน เนื้อหา และมีแบบฝึกหัดให้คิดเป็นตอน ๆ ไป ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป CHULACAI am จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Power Point 7 ของบริษัท Microsoft และ Adobe PhotoShop 4.0 ของบริษัท Macromedai ประกอบด้วยภาพกราฟิก ภาพตัวหนังสือ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 คาบ ในแต่ละคาบจะ

แสดงให้เห็นผู้เรียนศึกษาที่ละหน้าจอ และจะเปลี่ยนหน้าจอต่อไปเมื่อผู้เรียนกดแป้นที่ระบุ ผู้เรียนแสดงวิธีทำ โดยใช้กระดาษคำตอบที่ครูแจกให้ และดูเฉลยคำตอบ เมื่อไม่เข้าใจหรือเฉลยไม่ตรงกับคำตอบ ก็ให้กลับไปอีกรายการที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจนกว่าจะเข้าใจ

1.2 นำเสนอบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริง โดยทดลองเป็นรายบุคคลกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่ยังไม่เคยเรียนเนื้อหานี้ ผู้วิจัยสังเกตอย่างใกล้ชิดเพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาที่เกิดขึ้นในขณะที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และซักถามปัญหาเพื่อปรับปรุงเนื้อหา และเวลาที่เหมาะสม

1.3 ทดลองเป็นกลุ่มย่อย นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปทดลองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่ยังไม่เคยเรียนเนื้อหาจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช่ นักศึกษาในข้อ 1.2 แล้วนำปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่ยังไม่เคยเรียนเนื้อหาจำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่ นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช่ นักศึกษาในข้อ 1.2 และ ข้อ 1.3 เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยใช้เกณฑ์ของ คณีย์ ยังคง คือ 80/80 ซึ่ง 80 ตัวแรก หมายถึงคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80 ของการทำแบบฝึกหัดของนักศึกษาทั้งหมด และ 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80 ของการทดสอบนักศึกษาทั้งหมด บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับการเรียนการสอนฉบับนี้มีประสิทธิภาพ 0.5634

1.5 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. แผนการสอน ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” สำหรับสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ทั้งหมด 9 คาบ โดยดำเนินขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปี พ.ศ. 2541

2.2 ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” จากเอกสารประกอบการสอนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถ

2.2.1 บอกรายละเอียดเกี่ยวกับระบบแกนพิกัดฉาก 2 มิติได้ถูกต้อง

2.2.2 เขียนแสดงตำแหน่งของจุดในระบบแกนพิกัดฉาก 2 มิติได้ถูกต้อง

2.2.3 คำนวณหาความยาวของภาพฉายของเส้นตรงจำกัดระบทิศทางบนแกนพิกัดฉาก 2 มิติได้

2.2.4 คำนวณหาระยะห่างระหว่างจุด 2 จุดที่กำหนดให้ได้

2.2.5 คำนวณหาค่าแบ่งจุดแบ่งภายในและจุดแบ่งภายนอกของเส้นตรงจำกัดตามอัตราส่วนที่กำหนดให้ได้

2.2.6 คำนวณหาความชันของเส้นตรง เมื่อกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ มาให้ได้

2.2.7 บอกได้ว่าเส้นตรงสองเส้นขนานกันหรือทับกันหรือตั้งฉากกัน เมื่อกำหนดความชันมาได้

เลขที่ ๖๖/๒๕๖๓

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

จัดของขึ้นรถสองชั้น
จากจุดที่ ๑๖ ไร่ใหญ่ ไร่กลาง

ระหว่าง ๖๖/๒๕๖๓ ระหว่าง ๖๖/๒๕๖๓

การหาจุดยอด จุดโฟกัส ระยะโฟกัส

รสอบ ๖๖/๒๕๖๓

เลขที่

การหาจุดยอด จุดโฟกัส ระยะโฟกัส

เลขที่ ๖๖/๒๕๖๓

ตอนที่ ๑ ภาพฉายของจุดยอด

ตอนที่ ๒ จุดแกว่งและจุดกึ่งกลางของเส้น

ตอนที่ ๓ ความเอียงและค่าสัมประสิทธิ์

ตอนที่ ๔ สมการของเส้นตรง

ตอนที่ ๕ จุดตัดกับของเส้นตรง ๒ เส้น

ตอนที่ ๖ สมการของพาราโบลา

ตอนที่ ๗-๘ การหาจุดยอด จุดโฟกัส ระยะโฟกัส

โดเรทริกซ์ การหาเส้นตรงสัมผัส

ตอนที่ ๙ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด

กราฟ

การหาจุดยอด จุดโฟกัส ระยะโฟกัส

เลขที่

การหาจุดยอด จุดโฟกัส ระยะโฟกัส

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบทดสอบแบบ 4 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบทดสอบและเทคนิคการสร้างและการวิเคราะห์ข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จากหนังสือการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ โดยครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ตามเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 25 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไข และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และแก้ไขสำนวนภาษา ตัวเลือก แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามวิธีของ Carver (บุญชม ศรีสะอาด : 153) ปรากฏว่าแบบทดสอบได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเท่ากับ 0.78 ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

3.4 นำแบบทดสอบที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 100 คน ทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ฉบับ โดยใช้วิธีของ Kuder-Richardson ที่เรียกว่า “KR20” (บุญชม ศรีสะอาด : 150) ปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7058 จะมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

3.5 นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไข โดยการเลือกแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีค่าดัชนีความยากระหว่าง 0.20 - 0.80 และ ดัชนีอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด : 135) ให้กลุ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 25 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 100 คน ปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าดัชนีความเชื่อมั่น 0.7058 ค่าดัชนีความยากอยู่ระหว่าง 0.20-0.70 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.55 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

3.6 นำแบบทดสอบที่ได้จากข้อ 3.5 ไปใช้กับกลุ่มทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ไปทดสอบก่อนการเรียนกับกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อใช้เป็นตัวแปรร่วมในการหาค่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” โดยกลุ่มทดลองที่ 1 คือกลุ่มที่เรียนโดยใช้อาจารย์สอนและทบทวนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สอน 6 คาบ คาบละ 50 นาที และทบทวน 3 คาบ คาบละ 50 นาที โดยกลุ่มทดลองนี้จะได้รับบัตรการใช้ห้องปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ LAB C6 ทุกคน เพื่อทบทวนด้วยบทเรียนดังกล่าว เป็นจำนวน 3 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ตาม

ตารางสอนที่จัดให้ กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและบททวน การสอน 9 คาบ คาบละ 50 นาที โดยกลุ่มทดลองนี้จะได้รับบัตรการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ LAB C6 ทุกคน เพื่อไปใช้บทเรียนดังกล่าว ตามตารางสอนที่จัดให้ ซึ่งจะมีวันและเวลาไม่ตรงกับกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอน 3 คาบ คาบละ 50 นาที และบททวนโดยอาจารย์ผู้สอน 3 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นการเรียนในห้องเรียนตามปกติ ตามตารางสอนที่จัดให้ ซึ่งจะมีวันเรียนและเวลาไม่ตรงกับกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2

3. เมื่อนักศึกษาเรียนจบแล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มาทดสอบทั้ง 3 กลุ่ม ใช้เวลาทดสอบ 60 นาที

4. นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสามกลุ่มมาเปรียบเทียบ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) ถ้าพบว่ามีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ก็เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเลขคณิตเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') *

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมาตรวจให้คะแนน ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบให้ 0 คะแนน

2. นำคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของทั้งสามกลุ่มมาเปรียบเทียบ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) ถ้าพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ก็จะใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเลขคณิตเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ย (mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

$\bar{X}$ n   คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ n   ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n   n   จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความแปรปรวน

$$s^2 = \frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}$$

S^2 unu ความแปรปรวนของคะแนน
 X unu ค่าของคะแนนแต่ละตัว

2. ค่าดัชนีความยากและค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$\begin{aligned} \text{ดัชนีความยาก (P)} &= \frac{Ru + RI}{2f} \\ \text{ดัชนีอำนาจจำแนก (r)} &= \frac{Ru - RI}{f} \end{aligned}$$

P unu ค่าความยาก
 r unu ค่าอำนาจจำแนก
 R unu จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
 N unu จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ซึ่งเท่ากับ $2f$)
 f unu จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ (ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน)
 Ru unu จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อนั้นถูก
 RI unu จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนั้นถูก
 Pu unu สัดส่วนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
 PI unu สัดส่วนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ

3. ค่าดัชนีความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการของ Kuder-Richardson

$$\alpha = \frac{I}{(k-1)} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

α unu ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k unu จำนวนข้อสอบ
 S^2 unu ความแปรปรวนของคะแนน
 p unu สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ
 $= \frac{R}{N}$ เมื่อ R แทนจำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้น
 N แทนจำนวนผู้สอบทั้งหมด
 q unu สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ $q = 1 - p$

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (analysis of covariance)

4.1 คำนวณค่า SS_b , SS_w และ SS_t ดังต่อไปนี้ (บุญเรียง, 2533 :74)

$$SS_b = \sum_j \frac{(\sum_i X_{ij})^2}{n_j} - \frac{(\sum_i \sum_j X_{ij})^2}{N}$$

$$SS_w = \sum_j \sum_i X_{ij}^2 - \sum_j \frac{(\sum_i X_{ij})^2}{n_j}$$

$$SS_t = \sum_j \sum_i X_{ij}^2 - \frac{(\sum_j \sum_i X_{ij})^2}{N}$$

4.2 คำนวณค่าผลคูณของตัวแปรร่วมและตัวแปรตาม (XY) (บุญเวียง , 2533 :189)

$$SS_{b_{xy}} = \sum_j \frac{\left(\sum_i X_{ij} \right) \left(\sum_i Y_{ij} \right)}{n_j} - \frac{\left(\sum_j \sum_i X_{ij} \right) \left(\sum_j \sum_i Y_{ij} \right)}{N}$$

$$SS_{w_{xy}} = \sum_j \sum_i X_{ij} Y_{ij} - \sum_j \frac{\left(\sum_i X_{ij} \right) \left(\sum_i Y_{ij} \right)}{n_j}$$

$$SS_{t_{xy}} = \sum_j \sum_i X_{ij} Y_{ij} - \frac{\left(\sum_j \sum_i X_{ij} \right) \left(\sum_j \sum_i Y_{ij} \right)}{N}$$

4.3 คำนวณค่า adjusted sum of square within group

$$SS'/w_y = SS_{w_y} - \frac{(SS_{w_{xy}})^2}{SS_{w_x}}$$

4.4 คำนวณค่า adjusted sum of square total

$$SS'/t_y = SS_{t_y} - \frac{(SS_{t_{xy}})^2}{SS_{t_x}}$$

4.5 คำนวณค่า adjusted sum of square between group

$$SS'/b_y = SS'/y_y - SS'/w_y$$

4.6 คำนวณค่าสถิติ F

$$F = \frac{MS'/b_y}{MS'/w_y} F_{j-1, N-j-c} (1 - \alpha)$$

C	แทน	จำนวนตัวแปรร่วม
J	แทน	จำนวนกลุ่ม
N	แทน	จำนวนข้อมูล

5. การหาค่าเฉลี่ยที่ปรับแล้วของกลุ่มแต่ละกลุ่ม (Adjusted mean) ใช้สูตร

$$\bar{Y}_{.j} = \bar{Y}_{.d} - b_{xy} (\bar{X}_{.j} - \bar{X}_{..})$$

โดยที่	$\bar{Y}_{.j}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ที่ปรับแล้วของแต่ละกลุ่ม
	$\bar{Y}_{.d}$	unu	ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ที่ยังไม่ได้ปรับของแต่ละกลุ่ม
	b_{xy}	unu	สัมประสิทธิ์ของการถดถอย
	$\bar{X}_{.j}$	unu	ค่าเฉลี่ยของตัวแปรร่วมของแต่ละกลุ่ม
	$\bar{X}_{..}$	แทน	ค่าเฉลี่ยทั้งหมดของตัวแปรร่วม

6. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรร่วม คือ คะแนนก่อนเรียน และ ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” (บุญเรียง , 2533 :194)

$$F = \frac{\frac{(SSw_{xy})^2}{SSw_x}}{MS'_{wy}} \sim F_{1, N-j-1}$$

SSw_{xy}	unu	ผลรวมของกำลังสองภายในกลุ่มตัวแปร xy
SSw_x	unu	ผลรวมของกำลังสองภายในกลุ่มตัวแปรร่วม
MS/wy	unu	ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่มของตัวแปรตามที่ได้รับการปรับแก้แล้ว
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง
J	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

7. การทดสอบความเท่ากันของสัมประสิทธิ์การถดถอยภายในกลุ่ม (บุญเรียง , 2533 :195)

$$F = \frac{\frac{S_2}{(j-1)}}{\frac{S_1}{j(n-2)}} \sim F_{(j-1), j(N-2)} (1 - \alpha)$$

$$S_1 = SswY - \sum_j \frac{(SSw_{xyj})^2}{SSw_{xj}}$$

$$SSw_{xyj} = \sum_i X_{ij}Y_{ij} - \frac{\left(\sum_i X_{ij}\right)\left(\sum_i Y_{ij}\right)}{n_j}$$

$$SSw_{xj} = \sum_i X_{ij}^2 - \frac{\left(\sum_i X_{ij}\right)^2}{n_j}$$

$$S_2 = \sum_j \frac{(SSw_{xyj})^2}{SSw_{xj}} - \frac{(SSw_{xy})^2}{SSw_x}$$

8. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผล (บุญชม ศรีสะอาด, 153)

$$r_c = \frac{a + c}{N}$$

เมื่อ	r_c	แทน	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
	a	แทน	จำนวนผู้ที่เรียนแล้ว ที่สอบผ่าน
	c	แทน	จำนวนผู้ที่ยังไม่ได้เรียน ที่สอบไม่ผ่าน
	N	แทน	จำนวนผู้สอบทั้งหมด

บทที่ 4
ผลการวิจัยและข้ออภิปราย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจเรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบททวน กลุ่มที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและบททวนด้วยอาจารย์ผู้สอน กับกลุ่มที่อาจารย์ สอนและบททวน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ธุรกิจ ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบททวน กลุ่มที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและบททวนด้วยอาจารย์ผู้สอน กับกลุ่มที่อาจารย์ สอนและบททวน

*** ANALYSIS OF VARIANCE ***

POSTEST

by GROW

with PRETEST

EXPERIMENTAL sums of squares

Covariates entered FIRST

Source of Variation	Sum of Squares	DF	Mean Square	F	Sig of F
Covariates	.589	1	.589	.066	.797
PRETEST	.589	1	.589	.066	.797
Main Effects	95.323	2	47.661	5.365	.006*
GROUP	95.323	2	47.661	5.365	.006*
Explained	95.311	3	31.970	3.598	.016*
Residual	70.677	98	8.884		
Total	966.588	101	9.570		

หมายเหตุ PRETEST หมายถึง คะแนนก่อนการเรียน
GROW หมายถึง กลุ่มการทดลอง
POSTEST หมายถึง คะแนนหลังการทดลอง

* มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนก่อนการทดลองไม่มีอิทธิพลต่อคะแนนที่ได้จากหลังการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ มีอย่างน้อยหนึ่งกลุ่มที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ปรับแล้ว ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้วของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน กับกลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวน โดยใช้วิธีของ Scheffe'

กลุ่ม	n	คะแนน ก่อนเรียน		คะแนน หลังเรียน		ค่าเฉลี่ย	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
		$\bar{X}$	Sx	$\bar{X}$	Sx				
กลุ่มทดลองที่ 1	30	9.33	3.06	20.65	4.13	11.27			
กลุ่มทดลองที่ 2	30	10.90	2.45	20.50	2.92	9.60			
กลุ่มทดลองที่ 3	44	3.50	4.06	21.86	2.17	18.27	*	*	

หมายเหตุ $\bar{Y}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้ว
* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

จากตารางที่ 2 พบว่า ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน กับกลุ่มควบคุมที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน มีความแตกต่างกัน และ กลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ กลุ่มควบคุมที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน ก็มีความแตกต่างกัน โดยมีแนวโน้มว่า กลุ่มควบคุมที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน ให้ผลดีกว่ากลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ กลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทบทวน แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ของกลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทบทวน กับ กลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทบทวน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบแตกต่างกันกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ ดึงดูดความสนใจ สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเรียนด้วยบทเรียนอย่างนี้มาก่อน ก่อให้เกิดความสับสนได้ แต่ก็ยังเป็นสื่อการเรียนการสอนที่

สร้างความกระตือรือร้นให้นักศึกษาสงใจในบทเรียนนั้น สำหรับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เอื้ออำนวยเป็น บทเรียนชนิดเส้นตรง จะมีกรอบที่เรียงลำดับเนื้อหาตามแผนการสอนของอาจารย์ ยังมีเฉลยอยู่ใน กมอน นักศึกษา สามารถตรวจคำตอบด้วยตนเองได้หลังจากที่ทำโจทย์ในกรอบนั้น ๆ เสร็จแล้ว ดังที่ ชุศรี ยินดีตระกูล (2527) ฝนทิพย์ อมาตยกุล (2531) ได้กล่าวว่า ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน ความสนใจ ของนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้าหากอาจารย์ผู้ สอนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการสอนโดยใช้คอม พิวเตอร์ช่วยสอนก็จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อีกอย่างหนึ่ง การที่ให้อาจารย์เป็นผู้ สอนและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนบททวนนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเขียนเนื้อหาให้นักศึกษา เรียนรู้และสรุปให้นักศึกษา นักศึกษาไม่ได้คิดและสรุปด้วยตนเอง เมื่อนักศึกษาทบทวนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะทำให้นักศึกษา เกิดความสนใจในการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าความสนใจของนัก ศึกษา โดยมีคำตอบอยู่ในกรอบบทเรียนแล้ว ยังมีสรุปให้นักศึกษาได้จดจำ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่สอนโดยอาจารย์และทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคะแนนผล การสอบไม่แตกต่างไปจากกลุ่มที่เรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน เพราะการใช้ คอมพิวเตอร์ทั้งสองแบบมีสิ่งเร้าความสนใจ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีอิสระใน การทบทวนเช่นเดียวกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของกลุ่มที่สอนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและ ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบต่ำกว่ากลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่คะแนนผล สอบเฉลี่ยของกลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวน มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่สอนโดยอาจารย์เป็นผู้สอน และ ทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจาก การทบทวนโดยอาจารย์ผู้สอนเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจในเนื้อหาวิชามากกว่า นักศึกษาสามารถสอบถาม ชักถามปัญหาที่ตนเองไม่เข้าใจในบทเรียนได้มาก อาจารย์ผู้สอนสามารถอธิบายบทเรียน เนื้อหาวิชาได้อย่างชัดเจน ส่วนการทบทวนโดยใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน นับว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่ สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเรียนนด้วยคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนเช่นนี้มาก่อน จึงอาจก่อให้เกิดความสับสนขึ้นได้ งานวิจัยครั้งนี้จึง สรุปได้ว่า กลุ่มที่อาจารย์ ออบนอ-กนกน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนด้วยใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของกลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวน กับ กลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนด้วยใช้บท เรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาก่อน แต่จากข้อดีของการทบทวนการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น อาจารย์ผู้สอนมีเวลาในการเตรียมบทเรียนที่มีคุณภาพ ได้มากขึ้นด้วย

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบต่ำกว่ากลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้ สอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและ ทบทวน เนื่องจากนักศึกษายังไม่คุ้นเคยกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แม้ว่าผู้วิจัยจะแนะนำ นักศึกษาก่อนที่จะใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบอกตลอดเวลาว่าให้ทำโจทย์ในกรอบนั้นให้

เสร็จก่อนแล้วจึงดูเฉลย ผู้วิจัยไม่สามารถสอนนักศึกษาในขณะที่นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ เพราะการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น นักศึกษาจะต้องศึกษาด้วยตนเองทุกอย่าง มีอิสระในการเรียนรู้บทเรียน ซึ่งเป็นผลทำให้ นักศึกษาขาดทักษะทางการคำนวณ นักศึกษาไม่ได้คิดและสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา ของกลุ่มที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน ไม่สูงกว่ากลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชุลลาวัฒน์ พัทธ์ชัยผล (2529) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนไม่สูงกว่ากลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวน

บทที่ 5
สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน กับ กลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน สามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ กลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ กลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยคะแนนเฉลี่ยผลการสอบของกลุ่มที่อาจารย์สอนและทบทวนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยอาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ 62.11 %
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง “เรขาคณิตวิเคราะห์” ในหัวข้อ เส้นตรงและพาราโบลา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาการบัญชี ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวน กับ กลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยคะแนนเฉลี่ยผลการสอบของกลุ่มที่อาจารย์เป็นผู้สอนและทบทวน สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทบทวนอยู่ 90.03 %

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจารย์ควรเน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยเฉพาะการจดบันทึกบทเรียนที่เรียนจากเครื่องคอมพิวเตอร์ จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจารย์ควรแนะนำให้ให้นักศึกษาได้จดบันทึกสิ่งที่สำคัญในบทเรียน เช่น ตัวอย่าง สูตร แบบฝึกหัด เป็นต้น

2. การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อาจารย์ควรให้คำแนะนำหรือตอบคำถามของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด
3. อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในห้องเรียนได้ทันที เช่น แผ่นบันทึกข้อมูลหรือโปรแกรมที่ให้นักศึกษาใช้เรียนเสียหาย อาจารย์ผู้สอนควรทำสำเนา (copy) แผ่นไว้เป็นแผ่นข้อมูลสำรอง
4. อาจารย์ผู้สอนจะต้องศึกษาโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ที่ใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลาย ๆ โปรแกรม และที่สำคัญอาจารย์ผู้สอนควรเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยมีอยู่ ในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีเครื่องคอมพิวเตอร์หลายรุ่น อาจารย์ผู้สอนควรทดสอบ ทดลองใช้โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับเครื่องทุกรุ่น โดยเฉพาะเรื่องสีของภาพที่กำหนดในคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บางรุ่นสีจะกลมกลืนกับจอภาพ ทำให้ไม่เห็นบทเรียนทั้งหมด
5. อาจารย์ผู้สอนควรควบคุมนักศึกษาให้มีวินัยในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยทำการสร้างและทำการวิจัยเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอื่น ๆ หรือเนื้อหาในสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ บัญชี การตลาด เป็นต้น

หนังสือภาษาไทย

- กำพล คำรงค์วงศ์. 2540. การพัฒนาแบบจำลองคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอัจฉริยะเพื่อสอนการสร้างโม
 ทัศน์. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- จิตติรัตน์ ทัดเทียมระมย์ . 2513. ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมคอมพิวเตอร์ในการใช้คอมพิวเตอร์
 ในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ชูศรี ยืนดีตระกูล. 2527. การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบค้นพบ กับ แบบบอกให้รู้ในคอมพิวเตอร์ช่วย
 สอน วิชาคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกัน. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- ณัฐ จัยแย้ง. 2530. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริมาตรและพื้นที่ผิว โดยใช้นทเรียน
 โปรแกรมกับการสอนปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาการ
 กรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
- ดารารัตน์ สุรพันธ์พิทักษ์. 2533. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง “พารา
 โบล ” ใย้สื่อประสมกับการสอนแบบปกติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน นวาลึกข
 ลัย จังหวัด นราธิวาส. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คำรง คาแจ้งม. 2531. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท เรื่อง วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ที่ 4 โดย
 การเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีเกมประกอบเนื้อหา กับ ไม่มีเกมประกอบเนื้อหา.
 กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทักษิณา สวานานนท์. 2531. “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (C.A.I.)”. คอมพิวเตอร์วิว. 3 (กันยายน 2529)
 : 56 - 57.
- นุชน้อย กิจทรัพย์ไพบลีย์. 2532. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน จาก
 คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบอธิบายและไม่อธิบายคำตอบ. กรุงเทพฯ :
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2532. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 1) , สำนักวิทยบริการ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ฝนทิพย์ อมาตยกุล. 2531. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการ
 เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พวงเพชร วัชรรัตน์พงศ์. 2536. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ การสอนตามคู่มือครู
 ของ สสวท. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พิทักษ์ แสงผล. 2531. การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์ในวิชาคณิตศาสตร์ ค 102 เรื่อง "ร้อยละ". กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พิสันต์ จงสุทธ์. 2540. คู่มือการใช้คำสั่งของโปรแกรมจุมหา C.A.I และ โปรแกรม FEP. กรุงเทพฯ , ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. 2538. การวัดผลและการ ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , กรุงเทพฯ.
- ยุพิน พิพิธกุล และ อรพรรณ ดันบรรจง. 2535. เทคโนโลยีการผลิตสื่อการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3) ภาค วิชาการศึกษา , คณะศึกษาศาสตร์ , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งโรจน์ แก้วอุไร. 2531. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการเสริมแรงแบบมีสัญญาณประกอบ กับ ไม่มีสัญญาณประกอบ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เลิศ สิทธิโกศล. 2535. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง "แคลคูลัส" ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้นิทรรศการคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนโปรแกรม และ สอนแบบอธิบายและแสดงเหตุผล. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิษุลาวันชัย พิทักษ์ผล. 2529. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ จากการสอนซ่อมเสริม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่สอนซ่อมเสริมโดยครู กับ กลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร สาเกตทอง. 2527. "การเรียนการสอนคอมพิวเตอร์". คอมพิวเตอร์ได้เจสท์. 1 (มกราคม 2527) : 20 - 27.

หนังสือต่างประเทศ

- Clark, J. 1983. "Microcomputer Based Remediation Strategies Subtraction". *Dissertation Abstracts International*. 24 (March 1983) : 1026 - 4.
- Collin, M. T. 1985. "The Effectiveness of Computer-Delivered Correction Procedure on Low-Performing Secondary Students Reasoning Skills". *International*. 45 (June 1985) : 3061-4.
- Davidson, D, 1974. "Learning Mathematics in a Group Situation". *Mathematics Teacher*. 21 (February 1974) : 101-106.
- Dewal, J.S. 1963. "On Writing Frames". *A Handbook of Programmed Learning*. 29 Gujarat : Anand Press.
- Franke, R J. 1988. "An Education of a Computer Assisted Instruction Program in Seventh-Grade Mathematics : Implications for Curriculum Planning". *Dissertation Abstracts International*. 48 (June 1988) : 3066-A.
- Hall, K. A. 1982. "Computer-Based Education" *Encyclopedia of Educational Research*. 3 (January 1982) : 353-363.

- Liu, H. C. 1975. "Computer Assisted Instruction in Teaching College Physics". *Dissertation Abstracts International*. 42 (March 1975) : 1141-A.
- Merrit, R. L. 1982. "Achievement with and without computer Assisted Instruction in the Middle School. *Dissertation Abstracts International*. 44 (July 1982) : 34-A.
- Turner, L. G. 1985. 'An Evaluation of Effects of Paired Learning in a Mathematics Computer Assisted Instruction Program". *Dissertation Abstracts International*. 46 (March 1985) : 3641-A.
- Zinn, K. L. 1976. "Computer Assisted Instruction (C.A.I)": *Encyclopedia of Computer Science*. 3 (January 1976) : 268-270.

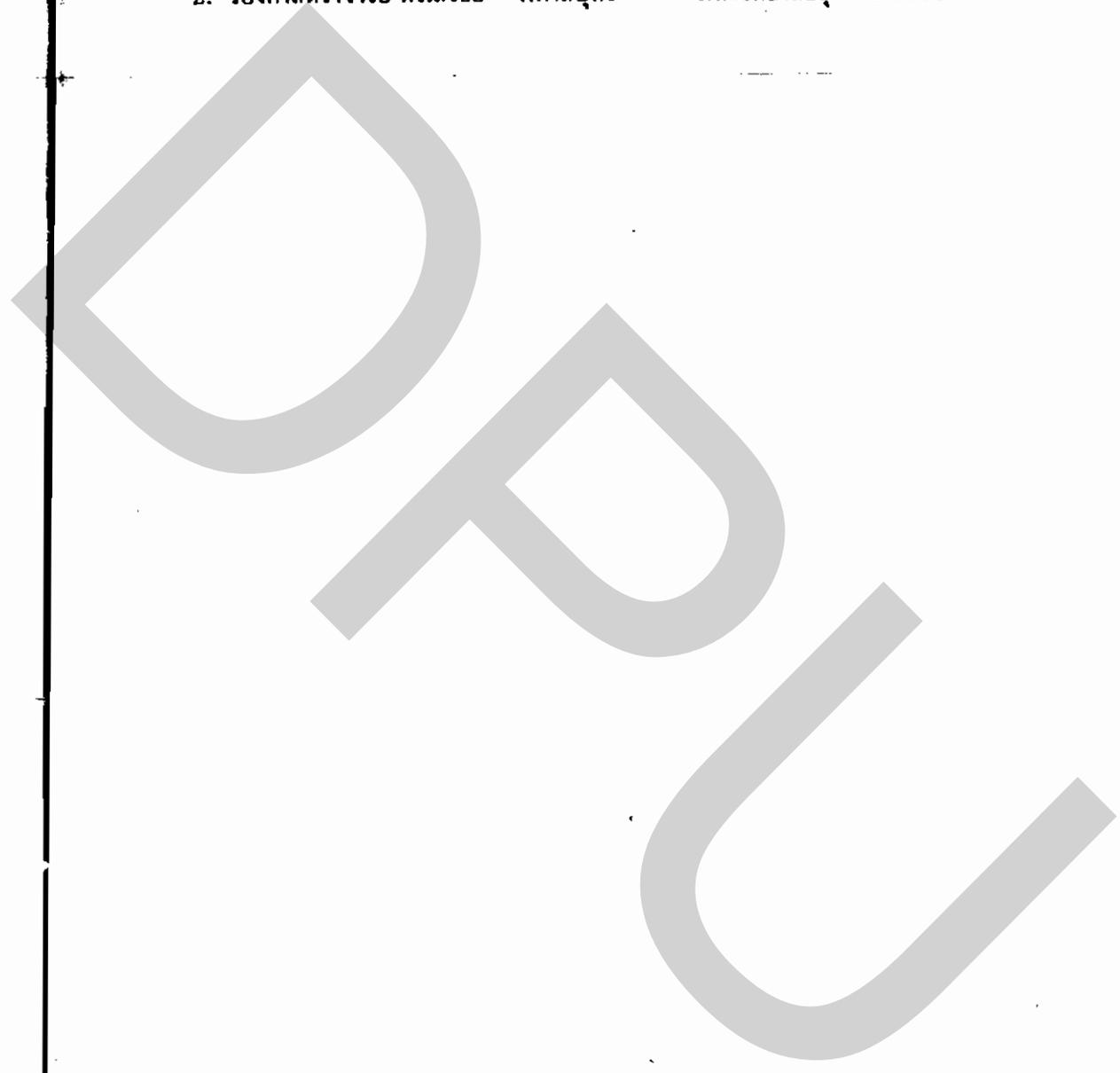
๑๒๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สุนทรี ศาสตรสาระ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภาคผนวก ข.

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สารการสอน ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมที่ต้องการวัด

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดเกี่ยวกับระบบแกนพิกัดฉาก 2 มิติได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนแสดงตำแหน่งของจุดในระบบแกนพิกัดฉาก 2 มิติได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถคำนวณหาความยาวของภาพฉายของเส้นจำกัดระนาบทิศทาง บนแกนพิกัดฉาก 2 มิติได้
4. นักเรียนสามารถคำนวณหาระยะทางระหว่างจุดสองจุดที่กำหนดให้ได้
5. นักเรียนสามารถคำนวณหาตำแหน่งจุดแบ่งภายในและจุดแบ่งภายนอกของเส้นจำกัดตามอัตราส่วนที่กำหนดให้ได้
6. นักเรียนสามารถคำนวณหาความชันของเส้นตรง เมื่อกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ มาให้ได้
7. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเส้นตรงสองเส้นขนานกันหรือทับกันหรือตั้งฉากกัน เมื่อกำหนดความชันมาให้
8. นักเรียนสามารถสร้างสมการเส้นตรง เมื่อกำหนดเงื่อนไข คุณสมบัติบางประการของเส้นตรงมาให้ได้
9. นักเรียนสามารถแก้สมการเพื่อหาจุดตัดของเส้นตรงสองเส้นได้
10. นักเรียนสามารถคำนวณหาระยะทางจากจุดที่กำหนดให้ไปยังเส้นตรงที่กำหนดให้ได้
11. นักเรียนสามารถคำนวณหาระยะห่างระหว่างเส้นคู่ขนานได้
12. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของกราฟพาราโบลาเมื่อกำหนดสมการให้
13. นักเรียนสามารถหาจุดยอด จุดโฟกัส ระยะโฟกัส สมการเส้นไคเรตริกซ์ ความยาวของเส้นเลตัสเลคตรัม เมื่อกำหนดสมการพาราโบลามาให้ได้
14. นักเรียนสามารถคำนวณหาค่าสูงสุดสัมพัทธ์ ต่ำสุดของฟังก์ชันกำลังสองได้
15. นักเรียนสามารถเขียนกราฟสมการพาราโบลา เมื่อกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ มาให้ได้

สารการสอน

ระบบแกนพิกัดฉาก 2 มิติ เส้นตรง เส้นตรงจำกัด ภาพฉาย ระยะทางระหว่างจุด 2 จุด จุดแบ่งและจุดกึ่งกลางของเส้นตรงจำกัด ความชัน สมการของเส้นตรง สมการพาราโบลา ฟังก์ชันกำลังสองและการเขียนกราฟ การหาค่าสูงสุดหรือค่าต่ำสุดของฟังก์ชันกำลังสอง

ตารางที่ ข.1 ตารางวิเคราะห์จำนวนพฤติกรรมที่ต้องการวัด เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์

เนื้อหา	ระดับพฤติกรรม				
	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	นำไปใช้	การ วิเคราะห์	รวม
1. ระบบพิกัดฉาก 2 มิติ	1	1	-	-	2
2. เส้นตรงจำกัด	1	-	-	-	1
3. ภาพฉาย	-	1	-	-	1
4. ระยะทางระหว่างจุด 2 จุด	1	1	-	-	2
5. จุดแบ่งของเส้นตรงตามอัตราส่วนที่กำหนดให้	1	1	1	-	3
6. จุดกึ่งกลางของเส้นตรง	-	1	-	-	1
7. ความชันของเส้นตรง	-	1	-	-	1
8. เส้นขนานและเส้นตั้งฉาก	1	1	-	-	2
9. สมการของเส้นตรง	-	1	-	-	1
10. จุดตัดของเส้นตรง 2 เส้น	-	1	-	-	1
11. ระยะทางจากจุดที่กำหนดให้ไปยังเส้นตรง ที่กำหนดให้	-	1	-	-	1
12. ระยะทางระหว่างเส้นคู่ขนาน	-	1	-	-	1
13. สมการพาราโบลาที่มีแกนสมมาตรขนาน กับแกน X	-	1	-	-	1
14. สมการพาราโบลาที่มีแกนสมมาตรขนาน ขนานกับแกน Y	-	1	-	-	1
15. ฟังก์ชันกำลังสอง	1	-	-	-	1
16. การเขียนกราฟของฟังก์ชันกำลังสอง	-	1	-	-	1
17. การหาค่าสูงสุดของฟังก์ชันกำลังสอง	-	1	1	-	2
18. การหาค่าต่ำสุดของฟังก์ชันกำลังสอง	-	1	1	-	2
รวม	7	15	3	-	25

ภาคผนวก ค

ข้อสอบที่ใช้ในการวิจัย
ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 คำตอบเดียว

DRU

ข้อสอบที่ใช้ในการวิจัย
ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

1. ตำแหน่งของ $(-2,0)$ อยู่ในจุดภาคที่สอง	2. ตำแหน่ง $(1,-4)$ อยู่ในจุดภาคที่หนึ่ง
3. ตำแหน่งของ $(1,3)$ อยู่ในจุดภาคที่สาม	4. ตำแหน่ง $(-2,-5)$ อยู่ในจุดภาคที่สี่

2. ถ้า $A=(-2,-3)$, $B=(4,1)$ ความยาวของโปรเจกชันของ AB บนแกน Y มีค่าตรงกับจำนวนในข้อใด

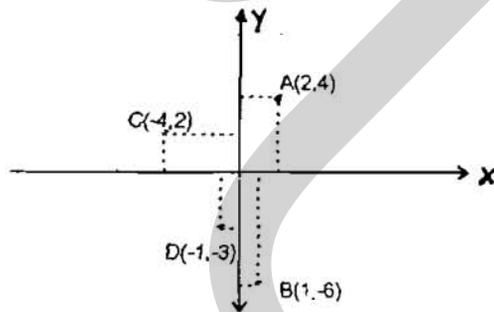
1. 6 หน่วย	2. 4 หน่วย
3. 3 หน่วย	4. 2 หน่วย

3. กำหนดให้ $A(-5,-1)$, $B(4,3)$, $P(4,3)$, $Q(-5,-1)$ เป็นจุดอยู่ในระบบพิกัดฉาก 2 มิติ

ข้อใดกล่าวถูกต้อง

1. เส้นตรงจำกัด AB มีความยาวมากกว่าเส้นตรงจำกัด PQ
2. เส้นตรงจำกัด AB กับ BA เป็นเส้นตรงเส้นเดียวกัน แต่ทิศทางตรงกันข้าม
3. เส้นตรงจำกัด BQ มีความยาวน้อยกว่าเส้นตรงจำกัด AB
4. เส้นตรงจำกัด AP กับ PQ เป็นเส้นตรงจำกัดคนละเส้นกัน

4. พิจารณารูป

ความยาวของ $Proj_y AB$ + ความยาวของ $Proj_x CD$ ตรงกับข้อใด

1. 13	2. 7
3. -2	4. -3

5. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสูตรหาระยะทางระหว่างจุด 2 จุด

1. $\sqrt{(x_1+x_2)^2+(y_1+y_2)^2}$	2. $\sqrt{(x_2-x_1)^2+(y_2-y_1)^2}$
3. $\sqrt{(x_1-x_2)^2+(y_2-y_1)^2}$	4. $\sqrt{(y_1-y_2)^2+(x_1-x_2)^2}$

6. กำหนดให้ $A(-3, 2)$, $B(7, 4)$, $C(1, 14)$ เป็นจุดอยู่บนระบบพิกัดฉาก 2 มิติ

ข้อใดกล่าวถูกต้อง

1. $\triangle ABC$ เป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่ว
2. $\triangle ABC$ เป็น สามเหลี่ยมมุมฉาก
3. $\triangle ABC$ ไม่เป็นทั้งสามเหลี่ยมหน้าจั่วและสามเหลี่ยมมุมฉาก
4. $\triangle ABC$ เป็นสามเหลี่ยมด้านเท่า

7. สูตรสำหรับกำหนดค่าพิกัดของจุดแบ่ง $P(x,y)$ คือ $x = \frac{x_1 + rx_2}{1+r}$, $y = \frac{y_1 + ry_2}{1+r}$

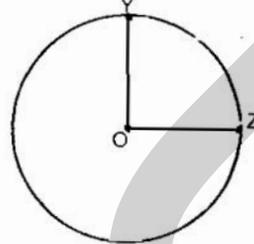
ข้อใดกล่าวถูกต้อง

1. $r > 0$ แสดงว่าจุดแบ่งอยู่นอกเส้นตรงที่กำหนดให้
  2. $r = 1$ แสดงว่าไม่มีการแบ่งเส้นตรง
  3. $r < 0$ แสดงว่าเป็นการแบ่งแบบภายใน
  4. $r < 0$ แสดงว่าเป็นการแบ่งแบบภายนอก
8. กำหนดให้ $A(0,0)$, $B(7,5)$ แบ่งเส้นตรง AB ออกเป็นอัตราส่วน $r = \frac{5}{2}$ จุดแบ่ง $P(x,y)$

ตรงกับข้อใด

1. $(11,3)$
2. $(5, \frac{25}{7})$
3. $(2, \frac{3}{2})$
4. $(\frac{7}{2}, \frac{5}{2})$

9. จากรูป

O เป็นจุดศูนย์กลางของวงกลมที่มี oy ตั้งฉากกับ oz ถ้าพื้นที่ของวงกลมเท่ากับ 16π ตารางหน่วย เส้นตรง $oy + oz$ ยาวกี่หน่วย

1. 4
2. 8
3. 12
4. 16

10. ถ้า $P(2,3)$ เป็นจุดกึ่งกลางของเส้นตรง AB โดยที่จุด $A(4,9)$ พิกัดของจุด B ตรงกับข้อใด
1. $(-3, 0)$
  2. $(4, 1)$
  3. $(0, -3)$
  4. $(3, 6)$
11. กำหนดให้ $A(3,2)$, $B(-3,2a)$, $C(6, 5)$ เป็นจุดอยู่บนเส้นตรงเดียวกัน ค่าของ a ตรงกับข้อใด
1. -2
  2. 2
  3. 9
  4. 21
12. กำหนดให้ $L1$ เป็นเส้นตรงที่ผ่านจุด $(7,1)$, $(10,2)$
 $L2$ เป็นเส้นตรงที่ผ่านจุด $(0,4)$, $(1,-5)$
 $L3$ เป็นเส้นตรงที่ผ่านจุด $(-2,-1)$, $(4,0)$
 $L4$ เป็นเส้นตรงที่ผ่านจุด $(3,3)$, $(-3,2)$
- ข้อใดกล่าวถูกต้อง
1. เส้นตรง $L1$ ขนานกับเส้นตรง $L2$
  2. เส้นตรง $L2$ ขนานกับเส้นตรง $L3$
  3. เส้นตรง $L3$ ขนานกับเส้นตรง $L4$
  4. เส้นตรง $L1$ ขนานกับเส้นตรง $L4$
13. เส้นตรง $L1$ ผ่านจุด $(3a,-2)$, $(4,2a)$ และตั้งฉากกับเส้นตรงที่ผ่านจุด $(5,7)$ และ $(-4,4)$ ค่าของ a ตรงกับข้อใด
1. $a = 1$
  2. $a = 2$
  3. $a = 3$
  4. $a = 4$
14. เส้นตรง L ผ่านจุด $(2,3)$ และขนานกับเส้นตรงที่ลากผ่านจุด $(-4,3)$ กับ $(5,-1)$ สมการเส้นตรง L ตรงกับข้อใด
1. $2x + y + 5 = 0$
  2. $x - 3y + 15 = 0$
  3. $4x - 3y - 8 = 0$
  4. $4x + 9y - 35 = 0$
15. จุดตัดของเส้นตรงสองเส้นที่มีสมการเป็น $2x + 3y - 3 = 0$ กับ $4x - 5y + 5 = 0$ ตรงกับข้อใด
1. $(1,2)$
  2. $(3,-1)$
  3. $(4,3)$
  4. $(0,1)$
16. ระยะห่างจากจุด $(3,4)$ ไปยังเส้นตรงที่มีสมการเส้นตรงเป็น $3x + 4y - 30 = 0$ ตรงกับข้อใด
1. 0.8 หน่วย
  2. 4 หน่วย
  3. 1 หน่วย
  4. 0.2 หน่วย

17. กำหนดให้ $L1$ มีสมการเป็น $3x + 4y - 6 = 0$; $L2$ มีสมการเป็น $3x + 4y + 14 = 0$
เส้นตรง $L1$ กับ $L2$ มีระยะห่างกันตรงกับข้อใด

1. 4 หน่วย
2. 4.4 หน่วย
3. 1 หน่วย
4. 0.8 หน่วย

18. กำหนดให้สมการพาราโบลาเป็น $(y - 1)^2 = 12(x + 2)$ ระยะทางจากจุด $(1, 7)$
บนพาราโบลาไปยังจุดโฟกัส ตรงกับข้อใด

1. 3 หน่วย
2. 4 หน่วย
3. 5.5 หน่วย
4. 6 หน่วย

19. กำหนดให้สมการพาราโบลาเป็น $x^2 - 4y + 8 = 0$ จุดโฟกัส ตรงกับข้อใด

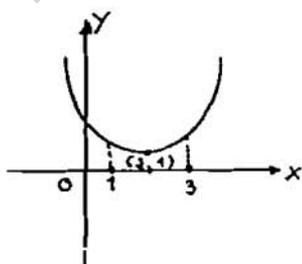
1. $(0, 2)$
2. $(0, 3)$
3. $(0, 4)$
4. $(1, 3)$

20. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสมการของพาราโบลา

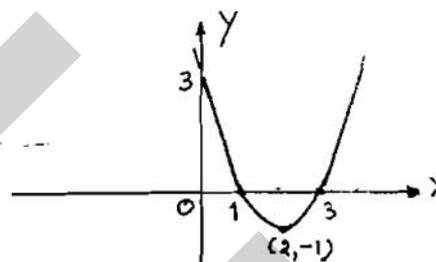
1. $x^2 + y^2 = 4$
2. $x^2 + y^2 - x + y = 1$
3. $xy = 4$
4. $y^2 - x - 1 = 0$

21. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกราฟของ $f(x) = x^2 - 4x + 3$

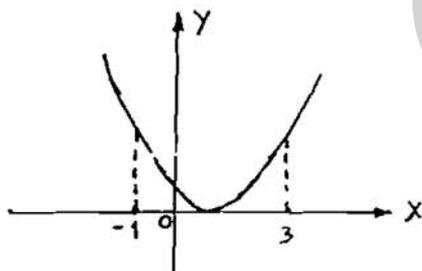
1.

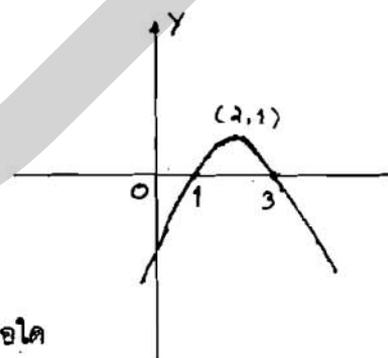
2.

3.

4.

22. กำหนดให้ $-16(y + 5) = (x + 4)^2$ ค่าสูงสุดของฟังก์ชัน ตรงกับข้อใด

1. 1
2. 9
3. -2
4. -5

23. กำหนดให้ $y + x^2 = 5 - 4x$ จุดยอดของฟังก์ชันตรงกับข้อใด

1. (-2, 9)

2. (-4, -5)

3. (1, -2)

4. (2, -1)

24. กำหนดให้ $y - 7 = x^2 - 8x$ จุดต่ำสุดของกราฟตรงกับข้อใด

1. (0, 4)

2. (-2, 2)

3. (4, -9)

4. (4, 9)

25. ค่าต่ำสุดของฟังก์ชัน $-x^2 + 6x + y = 8$ ตรงกับข้อใด

1. -9

2. 4

3. 3

4. -1

ภาคผนวก ง.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางผนวกที่ ง.1 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความยาก และ ดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1

ข้อ	ดัชนีความยาก	ดัชนีอำนาจจำแนก	ข้อ	ดัชนีความยาก	ดัชนีอำนาจจำแนก
1	0.62	0.45	16	0.47	0.45
2	0.70	-0.10	17	0.20	0.20
3	0.55	0.50	18	0.40	0.50
4	0.23	0.25	19	0.35	0.20
5	0.53	0.25	20	0.20	0.30
6	0.43	0.25	21	0.20	0.25
7	0.20	-0.05	22	0.23	0.20
8	0.33	0.25	23	0.32	-0.05
9	0.43	0.55	24	0.45	0.40
10	0.47	0.45	25	0.40	0.35
11	0.55	0.40			
12	0.60	0.60			
13	0.35	0.20			
14	0.35	0.20			
15	0.55	0.40			

หมายเหตุ คำตามข้อที่ 2 , 7 และ ข้อที่ 23 ไม่สามารถจำแนกนักศึกษาออกเป็นเด็กเก่งหรือไม่เก่ง

ตารางผนวกที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1

ข้อ ตัว	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	รวม(X)	X*X
1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	17	289
2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	17	289
3	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	17	289
4	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	17	289
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	17	289
6	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	20	400
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	20	400
8	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	22	484
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	23	529
10	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	576
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	625
12	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	12	144
13	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	12	144
14	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	11	121
15	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	10	100
16	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	10	100
17	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	13	169
18	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	13	169
19	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	14	196
20	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	14	196

ตารางผนวกที่ ง.3 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความยากและดัชนีอำนาจจำแนกของทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 2

ข้อ	ดัชนีความยาก	ดัชนีอำนาจจำแนก	ข้อ	ดัชนีความยาก	ดัชนีอำนาจจำแนก
1	0.73	0.18	16	0.50	0.45
2	0.59	0.45	17	0.41	0.45
3	0.64	0.54	18	0.36	0.18
4	0.59	0.45	19	0.45	0.54
5	0.82	0.36	20	0.59	0.45
6	0.54	0.73	21	0.54	0.36
7	0.45	0.54	22	0.45	0.54
8	0.64	0.73	23	0.41	0.45
9	0.59	0.45	24	0.64	0.18
10	0.86	0.27	25	0.64	0.54
11	0.59	0.27			
12	0.64	0.73			
13	0.59	0.45			
14	0.50	0.82			
15	0.41	0.82			

ตารางผนวกที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 2

ข้อ O/A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	rr ₁ -X ₁	X ² X
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	22	484
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	625
3	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	14	196
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	22	484
5	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	576
6	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	20	400
7	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23	529
8	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	17	289
9	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	15	225
10	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	15	225
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	23	529
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	21	441
13	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	17	289
14	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	24	576
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	20	400
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	23	529
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	25	625
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	16	304
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	576
20	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	23	529

$$\begin{aligned}
 S^2 &= 9.65 & N &= 100 \\
 \alpha &= \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right) \\
 &= \left(\frac{25}{25-1} \right) \left(1 - \frac{3.1111}{9.65} \right) & &= \left(\frac{25}{24} \right) (0.67777) \\
 &= 0.7058
 \end{aligned}$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้เท่ากับ 0.7058

ตารางผนวกที่ 3.5 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจก่อนและหลังเรียนของ กลุ่มทดลอง 1 , กลุ่มทดลอง 2 และ กลุ่มทดลอง 3

คนที่	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มทดลอง 3	
	X	Y	X	Y	X	Y
1	8.00	18.00	12.00	25.00	5.00	23.00
2	8.00	17.00	7.00	14.00	4.00	21.00
3	13.00	20.00	5.00	22.00	5.00	23.00
4	10.00	23.00	7.00	24.00	9.00	22.00
5	14.00	16.00	14.00	20.00	9.00	23.00
6	9.00	23.00	10.00	23.00	.00	22.00
7	12.00	21.00	6.00	17.00	.00	20.00
8	9.00	21.00	8.00	15.00	.00	19.00
9	7.00	21.00	13.00	15.00	.00	22.00
10	8.00	17.00	5.00	17.00	.00	99.00
11	11.00	22.00	14.00	24.00	.00	21.00
12	15.00	19.00	11.00	20.00	.00	23.00
13	15.00	24.00	11.00	22.00	99.00	99.00
14	11.00	24.00	11.00	25.00	7.00	23.00
15	12.00	24.00	5.00	18.00	7.00	20.00
16	8.00	22.00	11.00	24.00	7.00	17.00
17	12.00	23.00	5.00	23.00	.00	22.00
18	14.00	20.00	13.00	20.00	.00	24.00
19	16.00	21.00	13.00	25.00	.00	22.00
20	10.00	18.00	14.00	25.00	.00	24.00
21	13.00	25.00	10.00	27.00	9.00	21.00
22	9.00	22.00	7.00	19.00	.00	21.00
23	8.00	15.00	9.00	9.00	.00	15.00
24	13.00	23.00	8.00	99.00	.00	22.00
25	11.00	20.00	6.00	17.00	.00	20.00
26	8.00	15.00	6.00	23.00	.00	16.00
27	10.00	19.00	10.00	23.00	.00	24.00
28	11.00	24.00	7.00	21.00	.00	22.00
29	11.00	16.00	9.00	23.00	.00	23.00
30	11.00	22.00	13.00	19.00	11.00	24.00

	X	Y	X	Y	X	Y
ค่าเฉลี่ย	10.90	20.50	9.33	20.66	3.50	21.86
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	2.45	2.92	3.07	4.13	4.07	2.18

หมายเหตุ X หมายถึง คะแนนก่อนการเรียน
Y หมายถึง คะแนนหลังการเรียน

ตารางผนวกที่ 2.6 ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

*** ANALYSIS OF VARIANCE ***

POSTEST
by GROUP
with PRETEST
EXPERIMENTAL sums of square,
Covariates entered FIRST

Source of Variation	Sum of Squares	DF	Mean Square	F	Sig
Covariates	.589	1	.589	.066	.797
PRETEST	.589	1	.589	.066	.797
Main Effects	95.323	2	47.661	5.365	.006
GROUP	95.323	2	47.661	5.365	.006
Explained	95.911	3	31.970	3.598	.016
Residual	870.677	98	8.884		
Total	966.588	101	9.570		

----- ONEWAY -----

Variable PRETEST
By Variable GROUP

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1148.1622	574.0811	50.0551	.0000
Within Groups	101	1158.3667	11.4690		
Total	103	2306.5288			

Standard Standard

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	30	9.3333	3.0663	.5598	8.1884 TO 10.4783
Grp 2	30	10.9000	2.4544	.4481	9.9835 TO 11.8165
Grp 3	44	3.5000	4.0663	.6130	2.2637 TO 4.7363
Total	104	7.3173	4.7322	.4640	6.3970 TO 8.2376

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	5.0000	14.0000
Grp 2	7.0000	16.0000
Grp 3	.0000	12.0000

TOTAL .0000 16.0000

----- ONEWAY -----

Variable POSTEST
By Variable GROUP

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	41.3737	20.6869	2.2135	.1147
Within Groups	99	925.2145	9.3456		
Total	101	966.5882			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean	
Grp 1	29	20.6552	4.1341	.7677	19.0826 TO	22.2277
Grp 2	30	20.5000	2.9214	.5334	19.4091 TO	21.5909
Grp 3	43	21.8605	2.1776	.3321	21.1903 TO	22.5306
Total	102	21.1176	3.0936	.3063	20.5100 TO	21.7253

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	9.0000	27.0000
Grp 2	16.0000	25.0000
Grp 3	15.0000	25.0000
TOTAL	9.0000	27.0000

ADJUST OF SCORE

O N E W A Y -

Variable ADJUST
By Variable GROUP

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1576.2087	788.1043	49.7070	.0000
Within Groups	99	1569.6443	15.8550		
Total	101	3145.8529			

Group	Count	Standard Mean	Standard Deviation	Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	29	11.2759	4.4150	.8199	9.5965 TO 12.9553
Grp 2	30	9.6000	3.2013	.5845	8.4046 TO 10.7954
Grp 3	43	18.2791	4.1595	.6343	16.9990 TO 19.5592
Total	102	13.7353	5.5810	.5526	12.6391 TO 14.8315

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	.0000	18.0000
Grp 2	2.0000	14.0000
Grp 3	10.0000	24.0000
TOTAL	.0000	24.0000

----- O N E W A Y -----

Variable ADJUST
By Variable GROUP

Multiple Range Tests: **Scheffe** test with significance level .05

The **difference** between two **means** is significant if

$$\text{MEAN}(J) - \text{MEAN}(I) \geq 2.8156 * \text{RANGE} * \text{SQRT}(1/N(I) + 1/N(J))$$

with the following **value(s)** for RANGE: 3.51

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

G G G

r r r

P P P

2 1 3

Mean	GROUP	
9.6000	Grp 2	
11.2759	Grp 1	
18.2791	Grp 3	**